LITIJA
24. 12. 1941

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA LITIJA

GLASILO OBČANOV

JULIJ 1985

ŠTEVILKA 7

Idejnopolitično usposabljanje komunistov

OK ZKS Litija vsako leto organizira več oblik idejnopolitičnega usposabljanja za komuniste. Kadrovanje, s katerim pa ne moremo biti preveč zadovoljni, poteka preko osnovnih organizacij, ki imajo tudi izdelane svoje srednjeročne programe usposabljanja.

Tako smo v tem letu organizirali občinsko politično šolo, ki je potekala v Gabrovki. Program smo prilagodili glede na strukturo in interes udeležencev, prav tako tudi metode dela. Šolo je uspešno končalo 18 komunistov.

Med zimskimi počitnicami je bil izveden seminar o samoupravljanju v združenem delu za prosvetne delavce. Med udeleženci je bilo tudi 40 članov ZK.

Za organizatorje IPU v OO ZK smo pripravili dva seminarja. Prvega se je udeležil Stane Vlaj s politične šole pri CK ZKS, ki je spregovoril o pomenu usposabljanja za uresničevanje idejne in akcijske enotnosti zveze komunistov.

Udeleženci so prejeli tudi vprašalnike, na podlagi katerih naj bi vsaka osnovna organizacija izdelala svoj srednjeročni program. Za usposabljanje vodstev OO in OK ZKS smo pripravili 6 oblik, ki jih je obiskalo 172 komunistov.

Organizirali smo tudi dve okrogli mizi. Ena je potekala v okviru občinske politične šole, drugo pa je vodila Lidija Šentjurc.

Žal pa ugotavljamo, da usposabljanje v osnovnih organizacijah še ni zaživelo kot bi moralo. Nekatere niti nimajo programov izobraževanja. Zato je komisija za IPU pri OK izdelava vprašalnik, ki ga je poslala vsem organizatorjem usposabljanja v osnovnih organizacijah. Odgovori bodo pokazali, kateri so najtrši problemi pri izvedbi izobraževanja.

J. Belec

Proslava ob dnevu samoupravljalcev

Občinski svet ZS Litija je na proslavi ob dnevu samoupravljalcev, ki je bila v petek, dne 21. 6. 1985, podelil srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije za leto 1985.

Za uresničevanje delavskih interesov z dolgoletnim in požrtvovalnim delom v sindikalni organizaciji in za pomembne uspehe v njenem uveljavljanju in razvoju so jih prejeli:

1. **Franc NAGLIČ** iz OO ZS TOZD Industrija apna Kresnice
2. **Ani POVŠE** iz OO ZS Predilnica Litija
3. **Vid PRAUNSEIS** iz OO ZS Delovna skupnost samoupravne cestne, komunalne in stanovanjske skupnosti Litija
4. **Slavka MATOZ** iz OO ZS TOZD Zdravstveno varstvo Litija
5. **Ignac NOGRAŠEK** iz OO ZS Lesna industrija litija
6. **Ivan DOBLEKAR** iz OO ZS TOZD Usnjarna Šmartno
7. **Rudi BOŽIČ** iz OO ZS KZ Gabrovka-Dole

Za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri uresničevanju interesov članstva sta srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije prejeli tudi

OO ZS DELOVNE SKUPNOSTI UPRAVE SKUPŠČINE OBČINE LITIJA

in

OO ZS ELMA ČRNUČE, TOZD »PEM« ČATEŽ — OBRAT POLŠNIK

Na proslavi so v kulturnem programu sodelovali Sindikalni pihalni orkester Litija in učenci osnovne šole Dušan Kveder—Tomaž Litija, ki so razstavili svoje likovne izdelke.

SINDIKALNI PIHALNI ORKESTER LITIJA, ki je v mesecu decembru preteklega leta praznoval 85-letnico svojega uspešnega delovanja, je na tej proslavi prejel na predlog Zveze kulturnih organizacij Litija GALLUSOVO LISTINO, ki sta mu jo podelila Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Združenje pihalnih orkestrov Slovenije. To priznanje jim je za prizadevno dolgoletno delo na glasbenem področju podelil tov. Marko Studen, tajnik Združenja pihalnih orkestrov Slovenije.

Dobitniki letošnjih srebrnih znakov ZSS. (Foto: Zofka)

Spoštovani bralci!

Mesec julij je že po tradiciji mesec sonca in brezskrbne počitniške razposajenosti. Res je, da nam zlasti sonca in toplote letos kar malo primanjkuje, pa tudi brezskrbne razposajenosti je letos manj kot druga leta. Predvsem zaradi cen.

Misel, kam na počitnice, nas seveda pričenja preganjati že mnogo prej, ko so na »rešetu« družinski proračuni in se odloča, kam bomo šli dopustovat. Ni se lahko odločiti. Če slučajno niste v taki delovni organizaciji, ki ima svoje lastne počitniške kapacitete, ali pa če morda nimate svoje prikolice ali vsaj šotora, potem je treba kar globoko seči v žep. Za povprečno družino pa je to seveda že tolikšen izdatek, da se ga težko prenese ali pa morda sploh ne.

Morda bi se dalo kakšen problem rešiti tudi v okviru občinskih počitniških zmogljivosti, ko domovi naših delovnih organizacij v predsezoni in posezoni niso tako natrpani, pa kaj ko so tu tudi šoloobvezni otroci, ki imajo v tem času pač pouk.

No, kakorkoli že, želimo vam, spoštovani bralci, da bi dneve, ki so namenjeni oddihu, preživeli kar najprijetneje. Tudi s sprehodi v naravo, s pogovori z družinskimi člani, za katere nam včasih kar nekako zmanjkuje časa, pa morda z dobro knjigo, ogledom filmske predstave in morda še s čim. Poletje, ta čudoviti čas, pa je lahko po svoje tudi nevarno. Opekline sonca, nevarnost utopitev, piki žuželk in plazilcev nam kaj lahko tudi zagrenijo prijetne urice, zato ne bo odveč, če zapišemo tudi tole: Uživajte, toda bodite previdni!

Meseca julija zaključujemo tudi mi z izidom poletnih številk našega glasila, naslednja izide namreč šele sredi septembra. Po svoje je takle premor tudi koristna reč, da si oboji lahko malo odpočijemo, naberemo novih sil in smo potem v jeseni bolj zanimivi, aktualni in po svoje tudi bolj zaželeni.

Želimo si, da bi bili tudi v jeseni naši zvesti bralci, da bi bolj kot do zdaj segali po peresu in pisali o vsem, kar zasluži vašo pozornost, saj bo le tako naš časopis še bolj naš, glasilo vseh občanov.

Imejte se lepo, jeseni pa nasvidenje!

Uredništvo

Spet smo zaključili šolsko leto

Je bilo to šolsko leto morda dolgo? Za mnoge pedagoške delavce je minilo prehitro. Še marsikaj bi za mlade in ob mladih radi postorili.

Smo svoje delo dobro opravili?

Z mnogo volje, znanjem in ljubeznijo do mladih ljudi smo premagovali številne težave, s katerimi smo se srečevali skozi vse leto. Uspeh, ki ga izražajo številke, prav gotovo ni rezultat dela samo pedagoških delavcev, ampak se v njem odraža tudi skrbnost staršev in njihovo sodelovanje s šolo ter prizadevnost in pridnost šolarjev samih.

Recimo, da smo s skupnimi prizadevanji zmagali!

Vesele počitnice vsem skupaj! Naj vam dan na dan sije sonce!

Lojzka Koritnik

Osmošolci OŠ »Dušan Kveder—Tomaž« Litija se poslavljajo na litijskih ulicah. (Foto: GO)

100 LET GD LITIJA

Litijski gasilci so proslavili 100-letnico delovanja

Več kot teden dni so trajale razne prireditve, ki so jih pripravili prizadevni litijski gasilci ob svoji 100-letnici.

Vendar pa vse te prireditve niso bile same sebi v namen, ampak so bile vse tesno povezane z osnovnim namenom gasilstva na splošno. Člani GD Litija so namreč na mnogih prireditvah prikazali svoje znanje in usposobljenost, obenem pa so tudi preverjali svojo pripravljenost za delo v konkretni akciji, ko pride do požara ali kakšne drugačne naravne in druge nesreče.

Zanimivo je tudi bilo, da je v GD Litija mnogo mladih članov, ki so združeni v gasilsko društvo Mladi gasilec. Takšen način dela GD Litija kaže na dolgoročno in sistematično zastavljeno delo, kar je vsekakor pohvalno in pravilno.

100 let GD Litija

Tako kot pri vseh okroglih obletnicah GD Litija, so se tudi ob 100-letnici gasilci zbrali na osrednjem mestnem trgu — Valvasorjevem trgu. Tu je bila slovesnost ob razvitju novega gasilskega prapora in prevzemu gasilskega avtomobila. (Foto: Zofka)

Gasilska parada je bila organizirana po osrednjem delu stare Litija, od spomenika NOB do Centromerkurja. (Foto: Zofka)

Brošura

Bogata dejavnost GD Litija v 100 letih je delno opisana tudi v posebni brošuri, ki jo je izdalo GD Litija ob tej priložnosti. Seveda vse dejavnosti ni bilo možno napisati v eno samo brošuro, kljub temu pa so iz nje razvidni glavni in odločujoči dejavniki, ki so imeli na delo GD Litija največji vpliv.

100 let seveda ni kratka doba. V tem času se je družbena in državna ureditev na našem ozemlju velikokrat spreminjala, gasilci pa so se morali tem spremembam nenehno prilagajati. Vendar pa so v vsem tem času delovali s svojo osnovno usmeritvijo — pomagati ljudem v nesreči.

Brošura prinaša poleg opisa glavnih dogodkov v razvoju GD Litija tudi nekaj zanimivih podatkov o razvoju mesta Litije in podrobne podatke o GD Litija danes. Opremljena je s številnimi fotografijami, ki bodo bralcem kar dobro prikazale razne dogodke izpred nekaj desetletij.

Brošuro je možno dobiti tudi na sedežu GD Litija na Ljubljanski cesti v Litiji.

30 let občinske gasilske zveze

Obenem so s proslavljanjem 100-letnice GD Litija v Litiji obeležili še eno okroglo obletnico: 30 let Občinske gasilske zveze. Po reorganizaciji okrajnih zvez so občinske gasilske zveze prevzele vso povezovalno in usmerjevalno vlogo gasilstvu v občinah. Tega dela pa je v litijski občini veliko, saj je tu gasilstvo zelo razvito. Občinska gasilska zveza je v 30 letih v celoti uspela bistveno dvigniti nivo usposobljenosti, pripravljenosti in opremljenosti gasilskih enot v naši občini, kar ni bilo majhno in lahko delo.

Priznanje GD Litija

Ob 100-letnici je GD Litija prejelo veliko priznanj. Podelile so jih predvsem gasilska združenja in društva. Občina Litija pa je na osnovi sklepov skupščinskih zborov Gasilskemu društvu Litija podelila listino o priznanju, ki jo je litijskim gasilcem na slavnostni seji izročil predsednik občinske skupščine Branko Pintar. Ob predaji priznanja je predsednik SO Litija tudi poudaril, kako veliko in neprecenljivo je delo gasilskih društev pri ohranjanju in zavarovanju našega družbenega in zasebnega premoženja.

Gasilsko društvo Litija pa je svojim članom in drugim zaslužnim občanom in organizacijam podelilo posebna priznanja za zasluge pri delu in za dolgoletno delo v društvu. Ob tem smo zopet videli nekatere Litijane, ki so v GD Litija delovali od 10 pa tudi do 60 let! Na slavnostni seji so priznanja prejeli Litijani, ki so dolga desetletja delovali v društvu: Ivan Dolžan, Franci Simončič, Nace Tičar, Anton Brovč, Edvard Kralj, Martin Kos, Brane Groznik, Štefka Čakš, Alojzija Zupan, Martina Potokar, Franc Dobravec, Milan Virant, Ljudmila Virant, Franc Lesjak, Vinko Vahčič, Rudi Zupan, Viktor Zupan, Franc Mali itd.

Predvsem delovno proslavljanje

Zaključna slovesnost 100-letnice GD Litija je bila v nedeljo, 16. junija 1985. Najprej je Sindikalni pihalni orkester Litija pred spomenikom NOB izvedel krajši nastop, nato pa je bila organizirana parada gasilskih enot in enot civilne zaščite ter gasilskih vozil po Valvasorjevem trgu do Centromerkurja. Tu je bila slovesnost, na kateri je bil slavnostni govornik predsednik Občinske gasilske zveze Franc Mali, v imenu pokrovitelja Predilnice Litija pa je gasilcem in občanom Litije spregovoril Jože Mirtič. Ob tej priložnosti so gasilci razvili tudi nov prapor s številnimi trakovi, zlatimi in srebrnimi žebljički ter prevzeli nov gasilski orodni avto.

Dan poprej je bila slavnostna seja, vse prireditve pred tem pa so imele povsem delovni značaj. Litijske gasilce smo videvali že par tednov pred pričetkom praznovanj, ko so se na travniku pred Kegljiščem pripravljali na razna tekmovanja, na katerih so preverjali svoje veščine. Teh aktivnosti je bilo v tednu praznovanja zares veliko, bile so tudi dobro organizirane, privlačne in gotovo so v vrste GD Litija privabile nove člane, ki bodo v bodoče pomagali pri tej pomembni dejavnosti za vse ljudi in imetje.

Tine Brilej

100 let GD Litija

Pred nekaj desetletji so bile gasilske parade ob obletnicah in drugih slavnostih sestavljene izključno iz »pešcev«. Danes pa gasilska društva razpolagajo tudi z moderno mehanizacijo, kamor spadajo tudi specializirana gasilska vozila, ki so ob 100-letnici GD Litija sestavila dolgo kolono v paradi. (Foto: Zofka)

Slavnostna seja Gasilskega društva Litija ob 100-letnici je bila v avli občinske skupščine. Delovanje GD Litija je v slavnostnem govoru opisal tajnik društva Viktor Zupan, desno je predsednik GD Litija Ferdo Kunstelj. (Foto: Zofka)

Na slavnosti ob 100-letnici so se na Valvasorjevem trgu v Litiji zbrale gasilske desetine GD Litija in mnogih sosednjih društev. Poleg gasilcev so se zborovanja udeležile tudi ekipe civilne zaščite. (Foto: Zofka)

NAČRTI
občine Litija za obdobje 1986—1990

V letošnjem letu se zaključuje tekoče srednjeročno plansko obdobje 1981—1985, zato potekajo v vseh sredinah aktivnosti za pripravo planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje 1986—1990.

Pogoji gospodarjenja ob izteku tega srednjeročnega obdobja so bistveno drugačni, kot pa so bili v letu 1980, ko smo oblikovali, se dogovarjali ter opredelili cilje razvoja tako na področju gospodarstva kot tudi na področju družbenih dejavnosti za obdobje 1981—1985. Zato je razumljivo, da vseh nalog ni bilo mogoče uresničiti, ker zato ni bilo sicer predvidenih finančnih možnosti. Prav v zadnjih dveh letih tega srednjeročnega obdobja se osnovna pozornost namenja zagotavljanju pogojev za nemoten proces proizvodnje v organizacijah združenega dela in vsemu tistemu, kar je pomembno za življenje in delo delovnih ljudi in občanov (npr. vodooskrba in podobno).

Zato je osnova za pripravo planskih dokumentov, ne glede na to, ali se le-ti pripravljajo v krajevni skupnosti, organizacijah združenega dela, samoupravni interesni skupnosti ali v občini, predvsem drugačna kot leta 1980. Položaj doma in v svetu terja od vseh nosilcev planiranja odgovoren odnos do priprave planskih dokumentov za srednjeročno obdobje 1986—1990.

Čeprav je priprava teh dokumentov težavna, ni opravičila za neodgovoren odnos do priprave planskih dokumentov, temveč je potrebno tej nalogi nameniti še večjo pozornost, saj je le z načrtnostjo, smotrnostjo in racionalnostjo mogoče zagotoviti razvoj na vseh področjih in hitrejše premagovanje težkih pogojev gospodarjenja.

To je bilo upoštevano tudi pri pripravi osnutka Dogovora o temeljih družbenega plana občine Litija za obdobje 1986—1990. Delegati vseh treh zborov občinske skupščine Litija so po predhodni obravnavi Smernic za pripravo družbenega plana na seji 26. junija obravnavali osnutek omenjenega dogovora in po razpravi sprejeli sklep, da se daje v javno razpravo do 1. septembra 1985.

V tem sestavku želimo delovne ljudi in občane v poljudni obliki seznaniti s cilji, ki naj bi jih s prizadevnim delom, s polno mero sodelovanja in medsebojnega zaupanja uresničili v obdobju 1986—1990. S tem bi pomembno prispevali k hitrejšemu razvoju na področju gospodarstva in si ustvarili boljše pogoje za razvoj negospodarstva ter za življenje in delo delovnih ljudi in občanov na območju občine.

Temeljni cilji razvoja

Z družbenim planom občine delavci, delovni ljudje in občani določamo:

— cilje in politiko gospodarskega in socialnega razvoja ter urejanje prostora v občini,

— naloge na področju dejavnosti, ki so skupnega pomena za skladnejši gospodarski, socialni, prostorski razvoj, zlasti na področju komunalnih dejavnosti, stanovanjske graditve, prostorske, in urbanistične ureditve ter izkoriščanje zemljišč in dobrin v splošni rabi, kakor tudi drugih dejavnosti, ki imajo pomen za življenje delavcev, delovnih ljudi in občanov v občini,

— temeljna razmerja v delitvi dohodka in temeljne odnose na področju osebne in splošne porabe ter splošno bilanco sredstev in virov,

— ustvarjanje pogojev za razvoj kadrov in za zaposlovanje,

— usmeritve in naloge na področju varstva in izboljšanje človekovega okolja,

— krepitev obrabne sposobnosti, varnosti in družbene samozaščite.

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 bodo ekonomske možnosti še vedno omejene in bo zato gospodarstvo v prvi vrsti usmerjeno v sanacijo gospodarskega položaja in dvig kvalitete gospodarjenja, hitrejšo modernizacijo proizvodnega procesa z uvajanjem sodobne tehnologije in opreme, kar naj bi prispevalo k oživljanju rasti proizvodnje, povečanju konvertibilnega izvoza in produktivnemu zaposlovanju.

Na tej osnovi planiramo naslednje stopnje rasti glavnih elementov gospodarjenja:

družbeni proizvod	realna povprečna letna stopnja rasti
zaposlovanje	4%
produktivnost	1% (varianta: 1,7%
izvoz	2%
	direktni izvoz naj bi dosegel pokritje uvoza 100%
splošna poraba	zaostajanje za rastjo dohodka
skupna poraba	
osebni dohodki	
akumulacija	hitrejša rast kot rast dohodka
realni OD na zaposlenega	ohranitev ravni in postopno povečevanje

Razvoj po področjih

INDUSTRIJA

Industrija se bo kot najpomembnejše področje in nosilec gospodarstva občine razvijala hitreje od ostalih področij. Fizični obseg proizvodnje se bo povečeval po povprečni letni stopnji 5%.

Za doseganje tega cilja se bodo organizacije združenega dela iz območja občine povezovale v reprodukcijski verigi, z namenom delitve proizvodnih programov in uspešnejšega vključevanja v mednarodno delitev dela. Tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju bo imela **Predilnica Litija,** ki z realizacijo načrtovanih investicij v objekte in opremo planira 20% povečanje fizičnega obsega proizvodnje ob skoraj enakem številu zaposlenih, pomembno vlogo pri celotnem razvoju občine.

IUV TOZD Usnjarna Šmartno

Za srednjeročno obdobje 1986—1990 načrtuje investicijska vlaganja v izboljšanje pogojev dela in večjo modernizacijo proizvodnih procesov. To naj bi pomembno prispevalo k dvigu kvalitete in kvantitete proizvodnje ter varstva okolja in urejanju prostora, saj temeljna organizacija za naslednje obdobje načrtuje izgradnjo prve faze čistilne naprave za čiščenje odpadnih voda.

Lesna industrija Litija

V tej organizaciji združenega dela predvidevanja za naslednje srednjeročno obdobje še niso dorečena. To je delno posledica kadrovskih težav in dokaj težkih pogojev gospodarjenja v tej delovni organizaciji. Vendar je pričakovati manjša investicijska vlaganja predvsem v posodobitev proizvodnih procesov in uvajanje računalniške osnove za vodenje proizvodnih procesov in poslovanja. Med naloge za naslednje obdobje pa so v delovni organizaciji vključili tudi preselitev obrata stavbnega pohištva iz neprimernih prostorov v Šmartnem v ustreznejše prostore v Zagorico.

Tudi druge organizacije združenega dela načrtujejo razširitev svoje dejavnosti in modernizacijo proizvodnih procesov kot npr. Kovina Šmartno, Tekstil TOZD Pletilja Litija, SCT—TOZD Industrija apna Kresnice...

GRADBENIŠTVO

Glede na oživljanje investicijske dejavnosti je pričakovati na področju gradbeništva povprečno letno rast v višni 2%. V proizvodnji gradbenega materiala bo večji poudarek na uvajanju novih proizvodnih programov, s ciljm, da se čim večje količine savskih agregatov predela v končne izdelke.

Na področju visokih in nizkih gradenj se kapacitete ne bodo povečevale, temveč si bodo prizadevali za uvajanje ustrezne opreme, kar naj bi prispevalo k večji učinkovitosti in ekonomičnosti poslovanja.

PROMET IN ZVEZE

Na področju PTT prometa bomo nadaljevali z izgradnjo krajevnega kabelskega omrežja in razširitvijo kapacitet telefonskih central. V ATC Litija se bodo kapacitete povečale za 800 novih številk.

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 se načrtuje tudi izgradnja ustreznih poslovnih prostorov za poštni promet na območju KS Litija — desni breg (v stanovanjskem objektu ob Zasavski cesti in Ulici Mire Pregljeve), v KS Gabrovka, Dole, Vače in Polšnik.

Za izboljšanje prometne varnosti bo potrebno izgraditi izogibališča in postajališča za avtobusni promet na najbolj izpostavljenih mestih.

SOZD Integral SAP TOZD Turbus Ljubljana načrtuje v Litiji izgradnjo prve faze avtobusne postaje (predvidena lokacija je na prostoru med LIL TOZD Furnirska proizvodnja, Ljubljanska cesta, slaščičarna, reka Sava). Vsa pozornost pa bo namenjena tudi izboljšanju in povečanju obsega primestnega prometa, kar bo omogočilo boljšo povezanost posameznih KS in območij z občinskim središčem.

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 Železniško gospodarstvo Ljubljana načrtuje večjo rekonstrukcijo območja železniške postaje v Litiji, v sklopu katere bo zgrajen podhod, peroni, dostopne poti do podhoda tako na levi kot desni strani železniške proge ter nov avtomatsko varovan nivojski prehod preko železniške proge (predvidena lokacija je pred Tekstil TOZD Pletilja Litija iz ljubljanske smeri s povezavo na Graško cesto). Z realizacijo tega se bo pomembno izboljšala varnost potnikov. Odpravljen pa bo tudi sedanji nivojski prehod pri Predilnici Litija iz Ljubljanske ceste na Topilniško ulico.

Ustrezno se bodo modernizirale tudi storitve v tovornem in potniškem prometu.

OBRT

Področje obrti bo v srednjeročnem obdobju 1986—1990 doseglo hitrejši razvoj ob pogoju, da se bodo realizirale sistemske spremembe, ki bodo omogočale in vzpodbujale razvoj tega področja. Hitrejši razvoj bo temeljil na večjem povezovanju drobnega gospodarstva z drugim gospodarstvom, s čimer bodo izboljšani obojestranski ekonomski učinki, hkrati pa se bo začel proces ustanavljanja novih, manjših in visoko produktivnih enot, kjer se bo odvijala zlasti proizvodnja malih serij proizvodov in unikatov.

Posebna skrb bo namenjena deficitarnjm dejavnostim (čevljarstvo, krojaštvo, šiviljstvo, servis gospodinjskih aparatov, RTV servis, tapetništvo, popravila kmetijske mehanizacije, mlinarstvo, kovaštvo, zbiranje in predelava sekundarnih surovin, urarstvo, izdelki domače obrti, optika in zasebna prodaja na drobno v odročnih krajih).

Skupaj s krajevnimi skupnostmi in samoupravno stanovanjsko skupnostjo bomo skrbeli tudi za razvoj drugih storitvenih dejavnosti, in s tem v zvezi zagotavljali ustrezne poslovne prostore.

GOSTINSTVO IN TURIZEM

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 bo ena izmed nalog na tem področju povezovanje gostinske dejavnosti v občini z ustrezno gostinsko turistično organizacijo, kar bo omogočilo boljšo organizacijo, kvaliteto in pestrost ponudbe.

Pristopili bomo k izgradnji motela, da bi pridobili še več prenočitvenih kapacitet.

V razvoj gostinstva in turizma se bo ustrezno vključeval tudi zasebni del gostinstva, predvsem bo dan poudarek razvoju celovite gostinske ponudbe.

V turistično dejavnost se bosta vključevali tudi turistični društvi Litija in Vače. Pomembno vlogo pri razvoju bo imel tudi kmečki turizem.

TRGOVINA

Med poglavitnimi nalogami bo izboljšanje preskrbe prebivalstva (kvaliteta, raznovrstnost). Za zagotovitev skladiščnih prostorov za potrebe trgovskih organizacij in skladiščenja blagovnih rezerv bodo zgrajeni ustrezni skladiščni prostori. Mercator Rožnik TOZD Golovec Ljubljana bo uredil nove prodajne prostore za trgovino z gradbenim materialom v Litiji, in ob izgradnji novega stanovanjsko poslovnega objekta ob Cankarjevi ulici pridobil nove prostore za poslovalnici Manica in Kladivo (enota pri mostu). V srednjeročnem obdobju 1986—1990 pa bo zagotovil izgradnjo prostorov za samopostrežno trgovino v Gabrovki. Zagotovil bo oskrbo delovnih ljudi in občanov s trdimi gorivi (premog).

Kmetijska zadruga Gabrovka Dole si bo prizadevala, da trgovske poslovalnice (razen poslovalnice z reprodukcijskim materialom za kmetijstvo) preda pod ustreznimi pogoji zainteresirani trgovski organizaciji.

Kmetijska zadruga Litija bo zgradila prodajne prostore na Vačah in redno vzdrževala posamezne poslovalnice.

ŽITO TOZD Pekarstvo in testeninarstvo Ljubljana bo zagotovila nemoteno preskrbo s kruhom in pekovskim pecivom. V ta namen bo zgrajen nov obrat s sodobno opremo za peko kruha, pekovskega in slaščičarskega peciva v Litiji.

Petrol bo zagotavljal redno oskrbo z naftnimi derivati na območju občine Litija in v svojo dejavnost vključeval tudi bencinski servis v Moravčah pri Gabrovki.

Energetika TOZD Butan Plin Ljubljana bo zagotovila nemoteno oskrbo s plinom ter servis za popravilo plinskih aparatov pri gospodinjskih aparatih.

KMETIJSTVO

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 bo dosežena 4% povprečna letna stopnja rasti kmetijske proizvodnje (proizvodnja mleka se bo povečala 5%, proizvodnja mesa 2,5%, perutninska proizvodnja pa 5%.

Večja vlaganja se v obdobju 1986—1990 ne predvidevajo, saj bo v družbenem sektorju osnovna skrb namenjena optimalni izkoriščenosti zaključnih investicijah mlečne farme na Grmačah in pitališča prašičev v Ponovičah.

Pomembno vlogo na področju kmetijske dejavnosti pa bo kmetijska tržna proizvodnja v zasebnem sektorju. Da bi povečali stalež živine glede naravne danosti in krmne osnove (lastna krma) bomo nameniali potrebna sredstva za obnovo in modernizacijo hlevov in drugih gospodarskih objektov ter nakup opreme.

Pri uresničevanju nalog bo imela pomembno vlogo kmetijska pospeševalna služba, ki bo morala zagotoviti še več neposrednega sodelovanja z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci.

Predvsem bo potrebna usmeritev v boljšo izrabo razpoložljivih kmetijskih površin (komasacije zemljišč), da bi zagotovili potrebne količine živil.

Z izvedbo hidro in agro melioracij na sedaj manj primernih kmetijskih zemljiščih (zamočvirjenost in delna izravnava terena) se bo izboljšala kvaliteta teh zemljišč in omogočila intenzivnejša kmetijska proizvodnja na teh zemljiščih (ta dela bodo izvedena v Ponovičah na območju Črni potok, Vintarjevec, Podroje...).

(drugi del gradiva bomo objavili v septembrski številki)

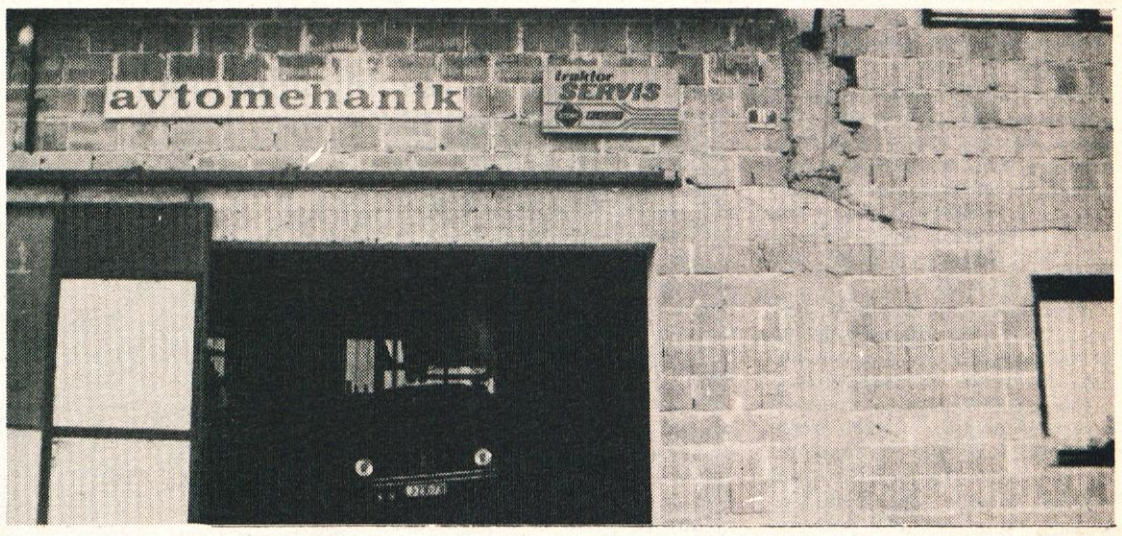

V OBČINI LITIJA

Položaj drobnega gospodarstva

V občini Litija opravlja samostojno obrtno dejavnost 225 občanov. Od tega je 39 avtoprevoznikov, 25 gostiln, 4 bifeji, slaščičarna, 4 prodajalne na drobno, 55 proizvodnih obrti ter 97 storitvenih dejavnosti.

Največ obrtnih delavnic se nahaja v krajevnih skupnostih Litija — levi in desni breg ter Šmartno. Število obrtnikov od leta 1981 počasi narašča predvsem zaradi omejitve uvoza osnovnih sredstev, neugodnih kreditnih pogojev, pomanjkanja poslovnih prostorov in lokacij za gradnjo delavnic.

V letih 1983 in 1984 je bila izdelana analiza oziroma informacija o razvoju drobnega gospodarstva v občini Litija, ki so jo obravnavali tudi zbori občinske skupščine. V analizi smo prikazali razvoj drobnega gospodarstva po krajevnih skupnostih in dejavnostih v letih 1980, 1981, 1982 ter 1983. Ugotavljamo, da nosilci samostojnega osebnega dela v naši občini uspešno sodelujejo z organizacijami združenega dela, vendar žal to sodelovanje poteka z organizacijami zunaj občine. Zato smo si v obeh analizah zadali nalogo, da organizacije združenega dela v Litiji izdelajo programe sodelovanja z našimi obrtniki. Pogrešamo tudi sodelovanje krajevnih skupnosti, saj bi te že v svojih planih lahko predvidele oziroma planirale nove obrtne dejavnosti ter možne poslovne prostore, v katerih bi se določene dejavnosti lahko opravljale.

V letošnjem letu bomo pripravili nov družbeni dogovor o pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva v občini Litija za obdobje 1986-1990. V dogovoru bomo opredelili dejavnosti, ki jih bomo razvijali, aktivnosti udeležencev dogovora, določili bomo tudi deficitarne dejavnosti. Drobno gospodarstvo je opredeljeno tudi v resoluciji o politiki izvajanja družbenega plana občine Litija za obdobje 1981-1985 v letu 1985. V resoluciji je predvideno, da bomo v prostorskem delu družbenega plana določli lokacijo obrtne cone za proizvodno-obrtno dejavnost, namensko določili namembnost poslovnih prostorov, zlasti v starem delu mesta Litije, v stanovanjskih soseskah načrtovali in zagotavljali poslovne prostore za storitvene in obrtne dejavnosti, vzpodbujali kooperacijo in druge oblike trajnejšega proizvodnega in dohodkovnega sodelovanja samostojnega osebnega dela z organizacijami združenega dela ter pospeševali proizvodnjo izdelkov, ki nadomeščajo uvoz in skrbeli za vključevanje drobnega gospodarstva v izvoz.

Na področju gostinstva bo razvoj sledil celoviti gostinski ponudbi, saj leta lahko prispeva k razvoju gostinstva in turizma v občini.

Delovno silo zaposluje 82 obrtnikov, v zasebnem sektorju je zaposlenih 159 delavcev.

Popoldansko obrt opravlja v naši občini 58 občanov, in sicer 45 v storitveni obrti ter 13 v proizvodni. Tudi število popoldanskih obrtnikov narašča počasi. Tako je v lanskem letu 8 občanov priglasilo obrt, 9 pa odjavilo. V letošnjem in naslednjem letu bomo morali več storiti pri odkrivanju »šušmarjev«, saj teh v naši občini ni malo. Ovira pri razvoju popoldanske obrti so osnovna sredstva ter soglasje delovne organizacije, saj so nekatere v Litiji sprejele sklep, da soglasij ne bodo izdajale. Tudi za odprtje popoldanske obrti so potrebni poslovni prostori ter strokovna izobrazba oziroma usposobljenost.

Interes naše družbenopolitične skupnosti je, da se občani usmerijo v popoldansko obrt zlasti v storitveni dejavnosti, medtem ko naj bi proizvodna dejavnost postopoma prehajala v redno obrt.

Popoldansko obrt v občini Litija ureja odlok o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrtnega zakona s spremembami, ki so objavljene v Uradnem listu SRS, številka 32/79, 1/80, 14/80 in 2/84. V spremembi odloka, ki je objavljen v Uradnem listu SRS, štev. 2/84 smo omejili opravljanje proizvodne dejavnosti na dobo enega leta, nekatere dejavnosti pa smo prepovedali opravljati. S sprejetjem novega obrtnega zakona bomo pripravili nov odlok, v katerem ne bo časovnih omejitev glede popoldanske obrti.

V resoluciji o politiki izvajanja družbenega plana občine Litija za obdobje 1981-1985 v letu 1985 je opredeljena tudi dejavnost kmečkega turizma, ki ga bomo še nadalje razvijali in podpirali, saj imamo za to vrsto dejavnosti izredne naravne pogoje. Sprejet je bil tudi odlok o nudenju turističnih storitev na turistično urejenih kmetijah v občini Litija. S kmečkim turizmom se ukvarjata dve kmetiji, in sicer na Dobovici pri Dolah in Slivni na Vačah.

Tudi domači obrti se v širšem slovenskem krogu v zadnjem času posveča veliko pozornosti. Sprejet je bil tudi družbeni dogovor o pospeševanju razvoja domače in umetne obrti v SR Sloveniji. Na tem mestu apeliramo na vse občane Litije, ki izdelujejo razne izdelke in se ti štejejo po mnenju Zveze obrtnih združenj Slovenije za domače izdelke, da priglasijo domačo obrt pristojnemu upravnemu organu. Določeni izdelki se sami po sebi štejejo za izdelke domače obrti in zanje ni potrebno mnenje Zveze obrtnih združenj Slovenije.

Izdelovalci domače obrti na podlagi 4. točke 43. člena zakona o davkih občanov ne plačujejo davka na dohodek, ki ga dosežejo s prodajo izdelkov domače obrti, če se domača obrt opravlja pod pogoji, določenimi z obrtnim zakonom, in je dano mnenje Zveze obrtnih združenj Slovenije, da se izdelki štejejo za predmete domače obrti.

Vsi redni obrtniki in nekateri popoldanci so člani Obrtnega združenja Litija, ki zelo uspešno vodi delo z nosilci samostojnega osebnega dela.

Pri ustanavljanju obratovalnice samostojnega obrtnika ima občan možnost pridobiti investicijski kredit pri Beograjski ali Ljubljanski banki. Za prva tri leta obratovanja se nosilcu obratovalnice, ki vlaga v objekt in opremo, priznajo olajšave pri odmeri davka od opravljene dejavnosti.

V mesecu juniju in juliju 1985 bo v občini Litija potekala javna razprava o prostorskih sestavinah dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Litija, v katerih bodo opredeljena tudi zemljišča oziroma lokacije za razvoj obrtne dejavnosti.

OBČINSKI KOMITE ZA PLANIRANJE IN DRUŽBENOEKONOMSKI RAZVOJ

Opravičilo bralcem!

V zadnji številki našega glasila smo na tej strani pisali o obisku članice sveta federacije tovarišice Lidije Šentjurc v naši občini. Pod objavljeno sliko pa nam je tiskarski škrat »zmaknil« podnapis, ki se glasi:

Pred leti je tovarišica Lidija Šentjurc obiskala tudi grad Bogenšperk, kjer je v Valvasorjevi tiskarni nastal tale posnetek. (Foto: Zofka)

Spoštovanim bralcem se za nerodnost iskreno opravičujemo!

Uredništvo

Uspešen prikaz usposobljenosti specializiranih gasilskih enot civilne zaščite

Po programu dopolnilnega usposabljanja štabov in enot civilne zaščite v občini Litija so tudi v letošnjem letu izvedle specializirane gasilske enote civilne zaščite krajevnih skupnosti dopolnilno vzgojo iz gasilsko reševalnih veščin in tekmovanje. Občinska gasilska zveza Litija in Občinski štab za civilno zaščito SO Litija sta organizirala občinsko gasilsko tekmovanje gasilskih desetin civilne zaščite KS, ki je potekalo 9. 6. 1985 v Litiji.

V tekmovalnem duhu, ko so si vse gasilske enote CZ KS nabirale potrebno znanje za hitro reševanje materialnih dobrin, so bili doseženi naslednji rezultati:

1. **gasilska desetina CZ KS Litija-desni breg**
2. **gasilska desetina CZ KS Sava**
3. **gasilska desetina CZ KS Vače**
4. **gasilska desetina CZ KS Jevnica**
5. **gasilska desetina CZ KS Litija-levi breg**
6. **gasilska desetina CZ KS Šmartno**
7. **gasilska desetina CZ KS Polšnik**

Ugotovitve štaba oprative OGZ Litija in OŠCZ Litija po končanem tekmovanju so, da so gasilske desetine civilne zaščite osvojile visoko stopnjo usposobljenosti v gasilsko-tehničnih veščinah, kar naj bo vodilo vsem enotam CZ pri njihovem nadaljnjem delu in usposabljanju.

Branko Ojnik

Kolektiv predilnice Litija pričel z modernizacijo tovarne

Vsak dober gospodar poskrbi, da se stroji in orodje, ki ga iztrošita čas in opravljeno delo, čimprej obnovijo oziroma nadomestijo.

Predilnica Litija — naša najstarejša delovna organizacija, bo prihodnje leto praznovala 100-letnico obstoja. Marljivi kolektiv, ki dela v treh izmenah, se je odločil za posodobitev strojnega parka, saj je iztrošenost strojev kar 92%. To bi storili seveda že prej, pa ni bilo možno, ker je bil uvoz opreme omejen.

Priložnost se je ponudila prav letos, ko je mednarodna finančna korporacija (IFC) razpisala natečaj za kredit, na katerega se je prijavila tudi Predilnica. Po izpolnitvi vseh pogojev — treba je bilo predložiti ustrezno dokumentacijo in prikazati ekonomsko upravičenost naložbe — je bil odobren kredit v višini 2,758.000 dolarjev. Povedati je namreč treba, da znaša celotna investicijska vrednost skupaj z obratnimi sredstvi 6,500.000 dolarjev. Poleg inozemskega kredita bodo uporabili še amortizacijska sredstva in sredstva, ki jih po zaključnem računu vlagajo v sklad za razširitev materialne osnove dela.

In za kaj bodo porabili ta denar? Na kratko bi lahko rekli, da gre za modernizacijo čistilnice in predpredilnice. V nove proizvodne prostore, ki jih gradi SGD Beton Zasavje, TOZD Gradmetal Litija, bodo namestili stroje, ki jih bodo dobavili znani dobavitelji iz Švice, ZRN in Italije.

Investicijska dela, ki so se začela letos, bodo končana l. 1987, ko bo investicija v celoti zaključena. Oprema se bo tekoče montirala, tako da bo proizvodnja začela naraščati v letu 1986 in 1987. V letu 1988 bodo stroji polno izkoriščeni in bodo proizvedli 9300 ton preje, sedaj jo proizvedejo cca 7600 ton.

Glede na pričakovane rezultate so vlaganja razmeroma majhna. Za 1670 ton povečane proizvodnje po investiciji bo potrebno zaposliti samo 42 novih delavcev ozkega profila. Po končani investiciji bo celotni prihodek večji za 30%, dohodek za 25%, produktivnost pa se bo povečala za 17%. Razveseljivo je, da se bo povečala prodaja na konvertibilno tržišče, in sicer za 80%.

Kako pa bo z vračanjem kredita? Odplačilo anuitet inozemskega kredita bo angažiralo 25% letne amortizacije. Za odplačilo obresti in glavnice bo letno namenjeno 7% deviznega priliva od izvoza. Pri inozemskem kreditu, ko je investicija v teku, bodo prva tri leta odplačevali samo obresti.

Po preteku tega časa bodo dolg odplačevali že z ustvarjenim novim dohodkom, kar je na moč ugodno. Povedati je treba še to, da so bili tudi nekateri poslovni partnerji pripravljeni sovlagati svoja sredstva, saj so zainteresirani, da si zagotovijo material za svojo proizvodnjo.

Naj ob koncu zapišemo, da je kolektiv Predilnice Litija pristopil k novi investiciji na moč resno in studiozno, da bodo vložena sredstva dajala čimveč. In tako je tudi prav. Saj je dobro gospodarjenje eden temeljnih pogojev za lepši in boljši jutri.

J. S.

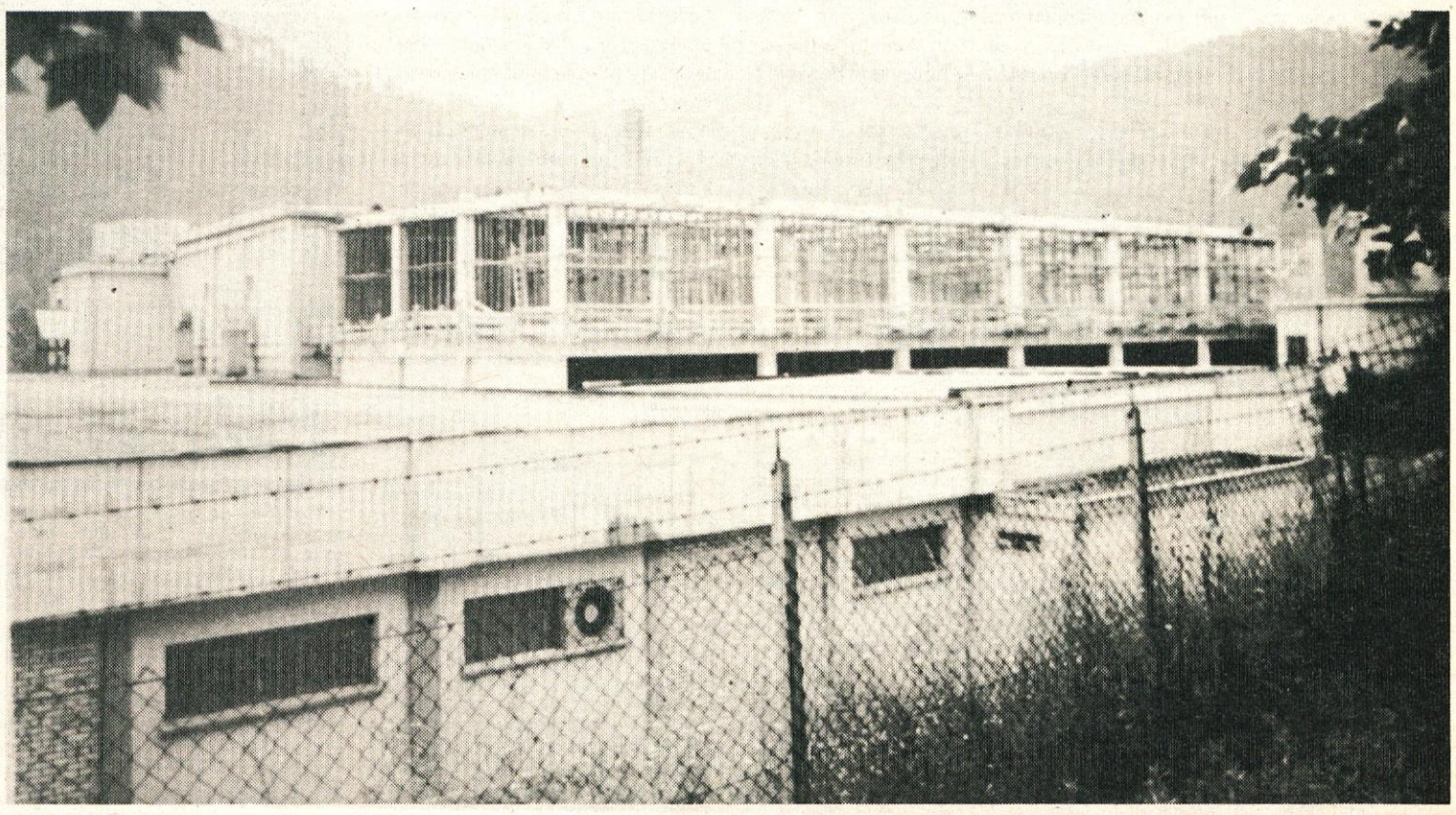

OBVESTILO

Z objavo Odloka o spremembi odloka o obrestni meri zamudnih obresti za davke in prispevke v Uradnem listu SRS, št. 16/85, se je povečal odstotek iz 1. člena odloka od 62% na 71%. Odlok je pričel veljati 11. 5. 1985. S 1. 7. 1985 pa so se obresti zopet povečale na 84%, kar je objavljeno v Uradnem listu SFRJ, št. 32/85. V letu 1984 je znašal odstotek 35% in se je 20. 11. 1984 povečal na 62%.

Ko je Uprava za družbene prihodke obračunavala obresti za leto 1984, so posamezni davčni zavezanci dobili ogromne dodatne obremenitve. Te pa bodo za leto 1985 pri slabih plačnikih še veliko večje glede na spremembo. S tem se bodo davčni dolgovi še povečali. Zato opozarjamo na večjo disciplino pri plačevanju davčnih obveznosti.

UPRAVA ZA DRUŽBENE PRIHODKE

Zakaj nam vsiljujejo centralno deponijo odpadkov v Litiji?

Ob razpravah o dolgoročnem planu razvoja občine Litija je nemalo hude krvi med občani Litije povzročil tudi predlog, da bi bila centralna deponija posebnih odpadkov za ljubljansko regijo zraven Litije. Točneje, predlaganih je bilo osem makrolokacij, od katerih so kar štiri v neposredni bližini Litije.

Od teh sta dve na območju Svibna (Široka dolina, dolina pod Konjem), ena malo naprej (Konjski potok) in ena v dolini Maljeka.

Kaj je predlagatelja teh lokacij (Urbanistični inštitut SR Slovenije) usmerjalo pri izboru lokacij ni znano, saj so vsi štirje predlogi hudo sporni.

Prvo vprašanje, ki so ga občani Litije ogorčeno postavili, se je nanašalo na bližino strnjenih naselij. Lokacije v osrčju Svibna so namreč v neposredni bližini zelo gostih naselij. Že 1 km od tod se pričenjajo mestna območja Litije, še bližje je Zg. Log, Konj in okoliška naselja pa so tik ob tem. Isto velja tudi za Maljek, saj je ta dolina od Litije oddaljena le 1,5 km, blizu sta Sp. Log, Šmartno, Mamolj in Gradišče pa sta tik nad dolino.

Drugo je vprašanje vode in zraka, za življenje nujnih elementov. Za Svibno vemo, da je eno izmed redkih območij, ki je povsem ob mestu, obenem pa tudi povsem neokrnjeno, gledano z vidika človekovih posegov vanj. Tu sta le dve gozdni cesti in lovska koča (vse povsem na obrobju in v nižjih legah). Iz mnogih dolin, ki objemajo Svibno, zato priteče čista voda v žuborečih potokih, kar danes že zelo redko najdemo. To vodo bomo v bodoče še krvavo potrebovali, če bomo hoteli živeti. Litija se namreč nenehno razširja. Prav sedaj načrtujemo tik pod Svibnom (v Praproščah) novo in veliko stanovanjsko sosesko GS—4 in kar nekam nedoumljivo izgleda, da nam ob tem nekdo od zunaj ponuja centralno deponijo za celo ljubljansko regijo prav nad to sosesko. Glede vode veljajo podobne ugotovitve tudi za Maljek.

Zrak se v Litiji nenehno slabša. Včasih je bila Litija oaza čistega zraka med Zasavjem in Ljubljano, danes pa temu ni več tako. Oaza še vedno je, vendar se je kvaliteta zraka v Zasavju kot Ljubljani in Litiji občutno poslabšala. Menda ni potrebno posebej poudarjati, da centralna deponija posebnih odpadkov zraven Litije ne bi procesa slabšanja zraka zaustavila, temveč bi ga lahko le temeljito pospešila.

Nenazadnje pa gre pri vsem tem tudi za zeleni pas okrog strnjenih naselij. Če ima Litija zaradi svoje lege danes že malo težav (močan tranzitni promet po železnici in cesti, onesnažena Sava, megla), pa ima tudi svojevrstno prednost. To je strnjen gozd v neposredni bližini — Svibno, ki se kot jezik zajeda v mesto. Takšne ugodnosti pač nima vsako mesto. In tu naj bi po opisanih predlogih bilo centralno odlagališče posebnih odpadkov. Ne za nas, pač pa za celo ljubljansko regijo, čeprav je treba tu povedati, da tudi v naši občini pridelamo nekaj posebnih odpadkov (Usnjarna Šmartno, delno Kovina Šmartno), še zdaleč pa niso primerljivi z drugimi občinami, niti v količini niti v strupenosti teh odpadkov.

In kaj je bilo doslej storjenega pri tem? Izvršni svet občinske skupščine Litija je sprejel sklep, da odklanja predlagane lokacije na Svibnu in Maljeku. Zbori občinske skupščine so na osnovi enotnega mnenja delegatov in številnih pisnih urgenc delegacij tudi sprejeli odklonilno stališče do predlaganih lokacij. Organi krajevne skupnosti Litija — levi breg so povsem jasno sklenili, da Svibno, ki je delno na območju te KS ne more biti nič drugega, kot da ostane takšno, kot je: zelena cona z varovalnimi gozdovi in področje za naravno sprostitev oz. rekreacijo ljudi, ne pa prostor za odlagališče posebnih odpadkov. V občini so torej pristojni organi sklenili vse, kar je bilo treba in kar je v skladu z zahtevami ljudi.

Kaj pa »druga stran?« Predstavniki konzorcija za ravnanje s posebnimi odpadki pri Komunalnem podjetju Ljubljana (ta konzorcij je pri Urbanističnem inštitutu SR Slovenije tudi naročil izdelavo prostorske preveritve makrolokacij za deponijo posebnih odpadkov v ljubljanski regiji) kar vztrajno hodijo v Litijo in z vsemi mogočimi argumenti dokazujejo primernost predlaganih lokacij. In to kljub temu, da so jim predstavniki naše občine povsem jasno povedali, kakšni so sklepi izvršnega sveta in občinske skupščine. Na zadnjem obisku v Litiji so povedali tudi dve novosti v zvezi s centralno deponijo, in sicer: da se je število predlaganih lokacij zmanjšalo za tri, tako da jih je sedaj še pet, vendar so med njimi še vedno vse štiri iz naše občine, in pa da menda ne gre le za regijsko deponijo, ampak kar za republiško....!

Tako torej. Iz konzorcija nas hodijo prepričevat, kako primerne so lokacije za posebne odpadke prav zraven Litije, kako je vsa stvar »čista«, ob tem pa vse izgleda tako, kot da si mi še sami ne bi mogli povsem samostojno urejati našega življenja v tem prostoru.

Tine Brilej

Kaj so nevarni odpadki?

Nevarni odpadki so tisti, ki jih ni možno uničiti in ki ostanejo tudi še po predelavi posebnih odpadkov, če je posebne odpadke še možno predelati.

V Litiji imajo že sedaj veliko problemov z odlagališčem naših gospodinjskih in komunalnih odpadkov. Za naše odpadke bomo vsekakor morali poskrbeti, da pa bi poskrbeli še za celo regijo (republiko?) in to za posebne odpadke (beri: strupene!) je pa hudo vprašljivo. Ob vsem tem pa je treba povedati tudi to, da so lahko posledice katastrofalne in pa da je pri nas celotno delo z ravnanjem z odpadki (vsemi) še dokaj prepuščeno raznim oblikam samovolje, hitrim odločitvam, neupoštevanju dolgoročnih posledic, mešanju komunalnih odpadkov s posebnimi (strupenimi) in nevarnimi ter drugimi slabostmi.

Kaj so posebni odpadki?

Posebni odpadki so tisti odpadki (industrijski in drugi), ki imajo med vsemi najbolj škodljive vplive na okolje in na človeka (odpadne gošče iz galvan, usedline barv, kisline, lugi, topila, emulzije, usedline iz lovilcev olj in maščob, elektrofiltrski pepel, radioaktivni odpadki iz bolnic in drugo)

Vir: pripombe Zveze društev za varstvo okolja Slovenije na predlagane lokacije

Takole izgleda odlagališče odpadkov IUV Vrhnika, TOZD Usnjarna Šmartno v Rakovniku. (Foto: GO)

Mnenja

Predsednik občinske skupščine Branko Pintar: »Nikakršna centralna deponija ne pride v poštev. To je tudi sklep zborov občinske skupščine. Če ne bo prav kmalu opredeljena lokacija posebnih odpadkov za ljubljansko regijo, vendar ne na Svibnu ali v Maljeku, bomo morali poskrbeti za varno shranjevanje posebnih odpadkov, ki jih »proizvaja« naša industrija v občini. To smo dolžni storiti, obenem pa poskrbeti tudi za čistilne naprave. Hribe okrog Litije in Šmarntega moramo ohraniti kot zelene površine za sprostitev občanov, napraviti raziskave vodnih virov in vsa ta območja trajno zaščitit.«

Predsednik občinskega komiteja za planiranje in družbenoekonomski razvoj Karlo Lemut: »Pri reševanju tega vprašanja je treba z vso odgovornostjo gledati na prostor okrog Litije z vidika varstva okolja in ljudi. Centralna deponija posebnih odpadkov za ljubljansko regijo bi morala biti v bližini tistih območij, kjer največ posebnih odpadkov tudi nastaja. Svibno bi morali opredeliti kot trajno zeleni pas za rekreacijo ljudi. Povsem nekaj drugega je deponija naših komunalnih odpadkov, ki bo morala biti urejena po predpisih.«

Tajnik Komunalne skupnosti in član izvršnega sveta Marjan Mali: »Centralna deponija predstavlja veliko potencialno nevarnost za ljudi, ki živijo v njeni bližini. Čeprav je veliko govora o tem, da je tehnologija shranjevanja posebnih odpadkov varna, nam mnogi primeri kažejo, da temu vendarle ni tako. Na takšno centralno deponijo bi utegnili priti tudi zelo strupeni odpadki. Ob vsem tem pa bi morali tudi sami v občini čimprej poskrbeti za varno odlaganje posebnih odpadkov, ki jih »pridelamo« v naši industriji. Glede Svibna menim, da bi ga morali trajno zavarovati kot zeleni pas z varovalnimi gozdovi.«

Krajevna skupnost Litija — levi breg: »Kakršnakoli deponija na Sbibnu je nedopustna. Če hočemo nam in našim otrokom zagotoviti varno življenje, moramo Svibno v celoti zavarovati pred vsemi posegi, zavarovati vse vodne vire v njem in ga ohraniti kot trajno zeleno površino za rekreacijo ljudi.«

Kultura

Obisk Cankarjevega doma

— Komisija za izobraževanje in kulturo pri Občinskem svetu zeze sindikatov Litija postaja vse bolj delovna. V maju je sklicala prvi posvet organizatorjev kulture v organizacijah združenega dela, v drugi polovici junija pa je že stekla prva akcija. Organizatorji so obiskali Cankarjev dom v Ljubljani, kjer so si ogledali prostore in se seznanili z njegovo bogato kulturno in kongresno dejavnostjo, zvečer pa so prisostvovali v razprodani veliki dvorani koncertu deškega zbora Atlanta iz ZDA, ki je bil za vse ljubitelje zborovskega petja izjemno umetniško doživetje. Ob uspešno izvedeni akciji pa moram nekatere organizatorje le pokarati. Prijavilo se jih je 50, za nje je sindikat rezerviral tudi vstopnice, prišlo pa jih je le 35. Mnogi ljubitelji petja, ki bi si radi ogledali nastop enega najboljših deških zborov na svetu, so morali ostati doma, ker ni bilo na voljo več kart, vsaj še 15 bi jih ta večer lahko uživalo, nekateri morda čelo prvič, v največjem hramu slovenske kulture. Res škoda, a to je izkušnja več za prihodnjič.

Sodelovanje na pevskem taboru

— Predzadnjo junijsko nedeljo je potekal v Šentvidu pri Stični XVI. pevski tabor slovenskih pevskih zborov. Na predvečer so nastopili zamejci, na nedeljski sklepni prireditvi pa 230 vokalnih ansamblov iz vseh slovenskih pokrajin. V povorki in množičnem nastopu so sodelovali tudi pevski zbori iz Jevnice, Kresnic, Hotiča, Litije, Polšnika, Gabrovke in Šmartnega.

Nastop domačih kulturnikov

— Dom Tisje v Črnem potoku je tudi letos izvedel srečanje članov domske skupnosti s svojci. Lepa junijska nedelja je privabila veliko sorodnikov in znancev. Kulturni program, ki je potekal v bližnjem parku, so izvajali pevci in pevke šmarskega Zvona ter folklorna skupina Javorje.

Slovo od šolskih klopi

— S tradicionalno prireditvijo NASVIDENJE, ŠOLA! so se šmarski osnovnošolci za dva meseca poslovili od šolskih klopi. Na prireditvah, ločenih za višjo in nižjo stopnjo, kjer so bili tudi starši, so se v kulturnem programu, ki sta ga v kramljajočem tonu povezovali Danica Ocepek in Vida Peterlin, predstavili člani mladinskega in otroškega zbora, razredni zbori četrtega, petega in šestega razreda, kitaristi, recitatorji, igralci, skupina z Orfovim instrumentarijem in ritmično-plesna skupina Galeb.

Boris Žužek

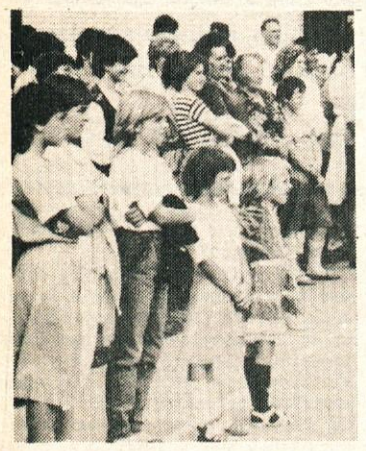

Šesti vpis najboljših učencev v knjigi Občinske izobraževalne skupnosti Litija

15. junija letos je bilo na gradu Bogenšperk že šesto srečanje najboljših učencev — osnovnošolcev naše občine, ki so ves čas šolanja dosegali odlične učne uspehe na posameznih šolah, ter naših mladih talentov, ki so na raznih interesnih področjih dosegali najboljše rezultate, na raznih tekmovanjih najvišja mesta in tako uspešno zastopali svojo šolo in občino. Tako je bilo v zlato knjigo vpisanih 26 najboljših učencev, in sicer: Mateja Bijec, Marko Logaj, Janja Jan, Mateja Kavčič, Aleksandra Amon, Melita Borštnar, Alenka Čarman, Gregor Baš, Majda Brouč in Uroš Kotar iz Osnovne šole Litija; Tamara Povše in Hajdeja Slabe iz Osnovne šole Litija in Glasbene šole Litija; Stanko Koci, Marjan Kozlevčar, Milka Kozlevčar, Mateja Perme, Bernarda Petrič, Klemen Potisek in Simona Tomažič iz Osnovne šole Šmartno; Bogdan Muren in Cvetka Zupančič iz Osnovne šole Gabrovka ter Judita Juvančič, Peter Repovž, Urška Mohar, Bojana Meserko in Rosana Lemut iz Glasbene šole Litija.

V knjigo mladih talentov pa je bilo vpisanih 20 učencev, in sicer: Gregor Baš, Tamara Povše, Zmago Zagorc, Marko Logaj, nataša Rutar, Gašper Juvan, Robert Lemut, Boštjan Vehovec in Janja Jan iz Osnovne šole Litija, Matej Sirk, Boštjan Hauptman, Silvo Soklič, Mateja Perme, Marko Anžur, Stane Koci in Zoran Polutnik iz Osnovne šole Šmartno ter Judita Juvančič, Sanja Šešok, Sandra Škobrne in Urška Mohar iz Glasbene šole Litija.

Listine o vpisu v knjigi Občinske izobraževalne skupnosti Litija in knjižne nagrade sta učencem podelila predsednik skupščine Občinske izobraževalne skupnosti Litija tov. Tone Sveršina in predsednica komisije za priznanja tov. Mojca Lebinger.

Kulturni program pa so na tej prireditvi uspešno izvedli učenci Osnovne šole Litija.

Marina Krnel

Projekt VAČE 81 — Kulturni dnevi na Vačah – v središču Slovenije

Z aktivnostmi na projektu VAČE 81 sicer počasi, vendar vztrajno in zanesljivo napredujemo. Ker z adaptacijo rojstne hiše Lajovica in Ravnikarja zaradi velikih kasnitev izdelovalcev projekta še ne moremo začeti, delamo na drugih področjih. Tako smo se z Domom v Ljubljani dogovorili za izdelavo ekskluzivnega spominka — vaške situle, po že izdelani matrici S. Dremlja iz Radovljice z nekaterimi preprostejšimi izvedenkami. Z ljubljanskim Integralom pa so v zaključni fazi dogovori za stalne sobotne in nedeljske avtobusne izlete na območje Vač v kombinaciji z obiskom Bogenšperka. Z njimi namerava Integral začeti septembra letos. Nadalje pripravljamo z Lesnino sporazum o trajnem medsebojnem sodelovanju, ki naj bi projektu med drugim zagotovil dodatni trajni finančni vir. Dokončali smo priprave za organizacijo tretjega mladinskega arheološkega tedna, že nekaj časa pa se vneto ukvarjamo z organizacijo prvih kulturnih dnevov, ki bodo pod naslovom Kulturni dnevi na Vačah v središču SR Slovenije potekali med 14. in 29. septembrom letos prav tako z ambicijo, da postanejo tradicionalni.

Osnovni namen kulturnih dnevov je oživitev vseh zgrajenih in naravnih vrednot tega območja z namenom, da še povečamo zanimanje in obisk ter projekt VAČE 81 čimbolj približamo delovnim ljudem, mladini, upokojencem.

V organizacijo te manifestacije sta se mimo izvršnega odbora projekta vključila tudi turistično društvo in KUD Lipa z Vač, sodelovali pa bosta tudi delovni organizaciji Integral in Lesnina iz Ljubljane.

Načrtujemo sedem pestrih večerov, ki bodo domačinom zaključevali delovne, obiskovalcem pa pestre izletniške dneve, vsem pa nudili razvedrila in drobec novih duhovnih vrednot. Prvi večer je namenjen sproščenemu vzdušju ob nastopih domačih pevcev, šentviških fantov, folklorne skupine z Javorja ter predstavitvi šeg in navad, domislic in šaljivih prizorov in še čemu na trgu ob srednjeveškem vodnjaku. Že drugi večer bomo prisluhnili literarnim stvaritvam ob klavirski spremljavi več avtorjev, od mlajših do najbolj uveljavljenih. Tretji večer je namenjen mladim: v kvizu bodo pokazali svoje znanje s projekta in se predstavili s pesmimi, recitacijami in drugimi spretnostmi.

Naslednja večera sta dramska: na enem nam bo Z. Šugman ponudil svojo Frakljevo vrnitev, na drugem pa bo domača dramska skupina predstavila izvirno enodejanko o prazgodovini Vač s kratkim uvodom v arheologijo Vač. Predzadnji večer se bomo navduševali nad znanima umetnikoma: J. Škofom in L. Koroščem, zadnji večer pa zaključuje revija pevskih zborov z zaključnimi besedami ter družabnim srečanjem.

Kulturni dnevi so namenjeni tako domačinom kot obiskovalcem s to razliko, da so domačinom namenjene le večerne ure, obiskovalcem pa celotni dnevi, saj imajo na območju Vač dovolj videti.

Večerni programi se bodo začenjali ob 18. uri ali celo prej, tako da bodo tudi obiskovalci, ki ne bodo prišli organizirano z avtobusi ali osebnimi vozili, lahko odšli po končani predstavi z rednim avtobusom, ki odhaja z Vač ob 20. uri in 10 minut.

V času kulturnih dnevov bosta na šoli odprti vsaj dve razstavi: izdelki dijakov srednje šole za oblikovanje na temo projekta Vače 81 in domače starine. Tako kot vedno bo obiskovalcem na voljo vsa razpoložljiva literatura tega projekta, ki je ni malo. Za vse organizirane skupine bodo zagotovljeni dobri vodiči.

Obiskovalci pa si bodo med 16. in 21. septembrom lahko neposredno ogledali tudi izkopavanja ob 3. mladinskem arheološkem raziskovalnem tednu, ki ga bo tudi letos pod pokroviteljstvom Zavoda SRS za varstvo naravne in kulturne dediščine vodil D. Vuga.

Za kvaliteto izvedbe bo skrbel poseben koordinacijski odbor predstavnikov projekta TD Vače, KUD Vače in Kulturne skupnosti Litija. Pokroviteljstvo kulturnih dnevov na Vačah 85 pa je prevzela Kulturna skupnost Litija.

Prepričani smo, da bomo letos kulturnim dnevim na Vačah utrli stalno pot, da bodo postali tradicionalni, tako kot so že mladinski raziskovalni ahreološki tedni. Tudi ne dvomimo, da bo zanimanje vsako leto večje, da bomo privabili postopoma v središče SR Slovenije najbolj znane kulturne skupine z vseh predelov naše domovine. Trdno smo odločeni, da jih bomo iz leta v leto bogatili in pestrili. Zavedamo se, da je vsak začetek težak, zato nam bo vsak letošnji spodrsljaj koristna šola za prihodnje. Vemo tudi, da je utiranje poti težko in dolgotrajno, zato nam letošnji morebitni slabši obisk ne bo vzel poguma.

prepričani smo namreč v družbeno koristnost in upravičenost projekta VAČE 81, zato ga bomo vztrajno razvijali. Vse več praktičnih potrditev zagotavlja pravilnost našega dela.

Zagotovimo pa lahko, da nobenemu od obiskovalcev ne bo žal dneva, prebitega v tem času na Vačah. Zato že zdaj načrtujte obisk GEOSS in Vač v času kulturnih dnevov.

Peter Svetik

Kulturni dnevi na Vačah 85 — v središču Slovenije (Okvirni program)

1. Sobota, 14. 9. 1985: VEČER NA VAČAH
— otvoritev kulturnih dnevov
— večer ob vodnjaku (nastopajo: pevski zbor KUD Lipa Vače, šentviški fantje, folklorna skupina Javorje, dramska skupina in domačini: narodne noše, običaji in navade, šaljivi prizori in še kaj ob ognjiščih....

2. Nedelja, 15. 9. 1985: LITERARNI VEČER
— uvodni nagovor (V. Kavčič)
— otvoritev razstav
— literarni večer z glasbeno spremljavo (J. Sevljak, V. Kavčič, J. Menart, T. Pavček)

3. Petek, 20. 9. 1985: VEČER Z MLADIMI
— kviz o Vačah (zgodovina, arheologija, kultura, GEOSS)
— nastop šolskih pevskih zborov, recitatorjev....

4. Sobota, 21. 9. 1985: DRAMSKI VEČER
— Frakljeva vrnitev, monodrama (Z. Šugman)

5. Nedelja, 22. 9. 1985: DRAMSKI VEČER
— Uvod v prazgodovino Vač z diasi (D. Vuga)
— Enodejanka iz prazgodovine Vač

6. Sobota, 28. 9. 1985: VEČER S SLOVENSKIMI UMETNIKI
— J. Škof: iz reportoarja monodram
— L. Korošec: popularne arije in napevi

7. Nedelja, 29. 9. 1985: ZAKLJUČNI VEČER
— zaključni nagovor (dr. M. Kmecl)
— revija pevskih zborov (Vače, Integral, Lesnina)
— zahvala in zaključek kulturnih dnevov

Družabno srečanje

I. pionirski lutkarski tabor

V Dolenjskih Toplicah je bil od 21. do 23. junija 1. pionirski lutkarski tabor, ki sta ga organizirala zveza kulturnih organizacij Slovenije in Zveza prijateljev mladine Slovenije. Tabora so se udeležili tudi člani lutkovnega krožka iz Osnovne šole Šmartno.

Program tabora je bil izredno pester in zanimiv tako za pionirje lutkarje kot tudi za njihove mentorje. Udeležencem tabora je ponudila gostoljubje tamkajšnja osnovna šola, kjer so imeli prenočišče (v telovadnici)in hrano. Tabora se je udeležilo dvanajst skupin oziroma krožkov iz vse Slovenije.

Že prvi dan so si pionirji ogledali dve predstavi, zvečer pa so zakurili taborni ogenj in zapeli ob njem. Tudi v soboto in nedeljo se je zvrstila vrsta lutkovnih predstav, saj je vsaka skupina predstavila svojo igrico, organizirano pa je bilo tudi kopanje v bazenu. Mentorji so se temeljito pogovorili o predstavah in prisluhnili strokovnim predavanjem o lutkovnih tehnikah, izdelavi lutk in materialih ter o metodah dela v lutkovnem krožku. Tabor ni imel tekmovalnega značaja, zato so vsi pionirji dobili priznanja. Srečanje je odlično uspelo, saj imajo skupine le redko možnost videti in oceniti delo drugih ter ga seveda primerjati s svojimi dosežki.

Stodvajset pionirjev lutkarjev je odšlo iz Dolenjskih Toplic z lepimi vtisi, obogateno z novimi doživetji, prijateljstvi in z željo, da se spet srečajo naslednje leto na II. pionirskem lutkarskem taboru.

Danica Ocepek

Visoki priznanji za igralske dosežke v lutkarstvu

Lutkovna skupina Lilu je uspešno zaključila sezono. Sredi maja je s Slonom Balonom gostovala v Kopru, Izoli in Piranu.

Sredi junija pa se je z isto igrico predstavila celjskemu občinstvu v okviru zaključne prireditve srečanja gledaliških skupin Slovenije. V okviru prireditve sodi tudi vsakoletna podelitev Linhartovih značk in plaket, ki jih za izredne dosežke na področju ljubiteljske gledališke dejavnosti podeljuje Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Letos sta bila med štirinajstimi dobitniki teh značk tudi dva člana lutkovne skupine Lilu. Bogdan Juteršek je dobil zlato Linhartovo značko za vlogo Slona Balona, Milojka Kofol pa za vlogo opice in kače v isti predstavi.

Priznanji pomenita spodbudo za oba nagrajenca in za celotno skupino, hkrati pa dokazujeta, da se dosežki v lutkarstvu lahko enakovredno kosajo z gledališko dejavnostjo.

Čeprav je sedaj čas počitnic, pa lutkarji ne mirujejo. Otrokom se bodo predstavili v sklopu počitniških prireditev v juliju.

Danica Ocepek

Novost na Bogenšperku

Na gradu Bogenšperk pozdravlja zadnje čase mladoporočence slavolok, ki jih na prisrčen način spominja, da je tu začetek njihovih skupnih poti. Za v prihodnje pripravljajo prireditelji nekaj zanimivih novosti pri sprejemu poročnih parov na Bogenšperku. Pa srečno! (Foto: Zofka)

KRAJEVNA SKUPNOST PRIMSKOVO

Krajevni praznik

Krajevna skupnost Primskovo ima svoj praznik 15. junija. Skupščina KS je ta datum izbrala v spomin na 15. junij 1942, ko je bil na Kopačiji velik partizanski miting, katerega se je udeležilo veliko ljudi iz vasi obeh strani okupacijske meje.

Letos je bila proslava še posebno svečana, saj so v okviru praznika KS praznovali tudi 40-letnico osvoboditve. Primskovljani so svojo enotnost, prizadevnost in pridnost zopet dokazali ob svojem prazniku s skrbno organizacijo in pripravo. Skoraj ni bilo krajana, ki se praznika ne bi udeležil. Med gosti so bili tudi predstavniki občine in sosednjih KS. Nikomur, ki se je te slovesnosti udeležil, ni bilo žal. Utrip krajevne skupnosti, njene uspehe, razvoj in probleme so prikazali skozi program zelo doživeto in domiselno učenci osnovne šole pod vodstvom učiteljice Marinke Vidgaj, ki že vrsto let neumorno vzgaja, usmerja in vodi krajane v kulturnem, političnem in gospodarskem življenju. V kulturnem programu so sodelovali vsi učenci primskovške šole ter mladinca Jožica Oven in Matjaž Lokar. Že tako prisrčen program pa so še popestrili pevci Ribniškega okteta iz Ljubljane, ki ga je na praznovanje pripelajl dolenjski rojak in velik prijatelj Primskovljanov Tone Kozlevčar, član okteta, ki je v kulturni razvoj in lepši izgled kraja vložil tudi veliko svojega dela. Mogočno je zopet zadonela partizanska pesem Kovači smo, pesem, ki so jo prvič zapeli partizani prav na mitingu pred 43 leti na Kopačiji. Udeleženci proslave so v nadaljevanju koncerta uživali v poslušanju narodnih in partizanskih pesmi, ki jih je izvajal oktet.

Na tej slovesnosti je KK SZDL Primskovo podelila tudi priznanja. Znak OF sta prejela delegata KS Vinko Zadražnik ml. in Marko Ovnik za uspešno in požrtvovalno delo v delegatskem sistemu.

Praznovanje krajevnega praznika se je končalo s tovariškim srečanjem vseh krajanov te krajevne skupnosti.

Stane Volk

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Srečanje na Mamolju

— Šmarska osnovna šola že vrsto let uspešno sodeluje z okrajnim odborom OF okraja Šmartno. Letos so se šmarski šolarji, ki so se jim pridružili še vrstniki z Javorja in Mamolja, zbrali 22. junija na Mamolju pri spomeniku, kjer so svečano proslavili dan šole in 40-letnico osvoboditve. Po pozdravu predstavnice šolske skupnosti Irene Sirk je spregovoril predsednik šmarskih aktivistov Marko Rainer, nato pa se je začel pravi partizanski miting, ki so ga pripravili učenci, popestril pa ga je znani partizanski humorist Pavle. Prireditvi so prisostvovali poleg mladih še predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij, borci, aktivisti in vaščani Mamolja ter okoliških krajev.

Po izdatni malici so se osnovnošolci zadovoljni vračali domov, slavje na Mamolju pa se je nadaljevalo vse do poznih večernih ur, ko so za prijetno razpoloženje poskrbeli polšniški pevci in zabavni ansambel.

Preizkus plavalnih veščin

— Zadnje dni pouka so vsi učenci šmarske šole in petih podružnic pod vodstvom učiteljev telesne vzgoje in razrednikov obiskali plavalni bazen v Vevčah ali v hali Tivoli, kjer so se preizkusili v plavanju. Odkar četrtošolci obiskujejo letno šolo v naravi, je med šolarji vse manj neplavalcev, prizadevati pa bi si morali, da jih sploh ne bi bilo.

Usiha število ekskurzij

— Zaradi visokih prevoznih stroškov organizirajo šole vse manj celodnevnih ekskurzij za šolarje. V Šmartnem imajo le eno v šolskem letu, in še to samo na višji stopnji. V drugi polovici junija so petošolci podrobneje spoznali kraje in njihove zanimivosti od Begunj do Bleda, šestošolci in sedmošolci pa Novo mesto in Zupančičevo Belo krajino. Dva oddelka osmega razreda sta bila tri dni v Kopru oziroma Puli, tretji pa se je izneveril tradiciji in se odločil za Most na Soči, Bovec in Kanin.

Boris Žužek

KRAJEVNA SKUPNOST KOSTREVNICA

Pred časom se je na pokopališču na Libergi porušil oporni zid, tako da je nekaterih grobov kar »zmanjkalo«.

Pred dnevi smo se z našo kamero oglasili na tem pokopališču, da bi se prepričali, kaj se je med tem časom naredilo. Kar malce razočarani smo napravili tale posnetek, ki priča o tem, da ni na libergi nič novega.

J. S.

Porušen oporni zid na pokopališču na Libergi. (Foto: GO)

Prireditve za otroke v avgustu

1. URE PRAVLJIC IN RISANJE
Četrtek, 1. 8.: PRAVLJICA v parku na Stavbah
Torek, 6. 8.: PRAVLJICA v parku na Rozmanovem trgu
Četrtek, 8. 8.: PRAVLJICA v parku na Stavbah
Sobota, 10. 8.: RISANJE PO ASFALTU
Sreda, 14. 8.: URA PRAVLJIC v matični knjižnici
Petek, 16. 8.: URA PRAVLJIC v matični knjižnici
Petek, 23. 8.: RISANJE PO ASFALTU

2. FILMSKE PREDSTAVE
Torek, 30. 7.: Učitelj
Četrtek, 1. 8.: Učitelj
Torek, 6. 8.: risanke
Četrtek, 8. 8.: risanke

Na filmske prireditve v juliju in avgustu za naše najmlajše vabi poseben transparent na litijskem mostu. (Foto: GO)

Pogoje v šolstvu je treba izboljšati

Združeno delo vedno ostreje postavlja zahtevo po kadrih, ki so nujno potrebni v proizvodnji. Pogosteje so na dnevnem redu tudi vprašanja gospodarstvenikov, kdaj bo vpis v posamezne panoge tolikšen, da bodo podeljene kadrovske štipendije.

Analiza je bila narejena v okviru medobčinske gospodarske zbornice (MGZ). Nekatere ocene veljajo torej tudi za našo občino. Na MGZ menijo, da se mladina v ljubljanski regiji usmerja v proizvodne usmeritve bolj kot po starem sistemu izobraževanja. Kljub temu da geovrtalec in geovrtalni tehnik ostajata za mlade nezanimiva, srednja gradbena šola še zdaleč ne bo napolnila svojih klopi, štipendije za strojnike na fakulteti pa bodo ostale nepodeljene. Ob tem pa smo priča suficitu vpisa v programu tekstilnega konfekcioniranja, poslovno-finančnih dejavnosti in še nekaterih drugih, kjer je vpis omejen kljub potrebam združenega dela.

V tem mesecu so učenci opravljali sprejemne izpite. Mnogi niso bili sprejeti. Že zdaj pa bi morali razmišljati za prihodnje leto. Kam z učenci, ki se bodo verjetno v še večjem obsegu odločali za kovinarstvo in strojništvo? Kakšno bo delo na šolah, kjer so nižji letniki natrpani?

Usklajen vpis s potrebami gospodarstva onemogoča prostorska stiska srednjih šol v Ljubljani. Stanje slabšata še cehovski odnos do šolskega prostora in pomanjkanje sredstev za vzdrževanje in investicije. Denarja zmanjkuje za obnovo šolskih instalacij, streh... Že danes bi morali storiti vse, da bodo šole in domovi prihodnjo zimo normalno ogrevani.

Zaradi neustrezne mreže šol mladino silimo v usmeritve, za katere nimajo interesa, posledica pa so slabši učni uspehi, kasnejše nezadovoljstvo in manjša učinkovitost pri delu. Dokler usmerjanje ne bo povezano z združenim delom, bo prihajalo do neusklajenosti in težav pri zaposlovanju. Govorimo o usmerjenem izobraževanju, usmerjamo pa še vedno brez poznavanja razvoja delovnih organizacij. Skrajni čas je, da izboljšamo materialni položaj in uskladimo mrežo srednjih šol s kadrovskimi plani OZD. Razvojni oddelki bi morali v povezavi s kadrovskimi službami enakovredno planirati kadre, za to pa je potrebna drugačna usposobljenost. Zato mora Skupnost za zaposlovanje do začetka srednjeročnega obdobja postaviti celovit model poklicnega usmerjanja, od osnovne šole do univerze in izobraževanja ob delu in iz dela. Izvajanje tega modela naj bi uskladilo delovanje vseh strokovnih in političnih subjektov na področju poklicnega usmerjanja.

Glede na pogoste pripombe združenega dela o pomanjkljivostih in nedograjenih programih srednjega usmerjenega izobraževanja in ob dejstvu, da je univerza oblikovala bistveno drugačne programe od srednješolskih, je potrebno, da upravni in strokovni organi na področju šolstva takoj preidejo na spreminjanje, usklajevanje in dopolnjevanje teh programov.

Rudi Bregar

Poroke, rojstva, smrti...

V juniju se je na območju občine Litija rodilo 18 otrok — 10 dečkov in 8 deklic.

Umrli v juniju:
Kotar Jožefa, 73 let, iz Črnega potoka, Kričnik Alojz, 52 let, iz Kresnic, Lovše Ivana, 88 let, iz Slivne, Premk Friderik, 55 let, iz Litije, Ivančič Teodor, 52 let, iz Jablaniškega potoka, Žontar Ida, 60 let, iz Litije, Valentinčič Tomaž, 9 let, iz Kresniškega vrha, Obreza Jelka, 30 let, iz Ponovič, Lovše Ljudmila, 62 let, iz Zavrstnika,, Tomc Jožef, 52 let, z Ustja, Groznik Anton, 63 let, iz Šmartnega, Koderman Marija, 80 let, iz Črnega potoka, Kozlevčar Brigita, 77 let, iz Črnega potoka, Ravnohrib Jožefa, 79 let, iz Črnega potoka.

Na Bogenšperku se je v juniju poročilo 52 parov. Med njimi so se poročili:
Bučevec Stanislav, šofer iz Trbovelj, in Sladič Magdalena, delavka iz Trbovelj, Štrekelj Peter, strojni tehnik iz Doljnih Praproč, in Lesjak Marija, PTT prometnik iz Šentlovrenca, Gorišek Božidar, elektromehanik iz Javorja, in Gorišek Frančiška, delavka iz Sel pri Sobračah, Mrak Franc, monter hladilnih naprav iz Škofje Loke, in Dolinar Bernarda, bančna usl. iz Škofje Loke, Breznik Bože, ključavničar iz Trbovelj, in Žalar Nataša, dijakinja iz Trbovelj, Martinčič Ciril, šofer iz Rtič, in Štempihar Ljubica, delavka iz Stranskega vrha, Smrkolj Martin, tehničar iz Ribč, in Rosina Frančiška, šivilja iz Ribč, Vozel Matjaž, avtoličar iz Save, in Bitenc Marija, prodajalka iz Litije, Ostanek Pepi, strugar iz Trbovelj, in Seničar Doroteja, medicinska sestra iz Hrastnika, Seničar Miroslav, kuhar iz Hrastnika, in Barukčić Ana, med. sestra iz Hrastnika, Jemec Peter, strojnik iz Katarije, in Ribič Jerneja, kuharica iz Drtije, Iglič Janez, avtomehanik iz Zagorja ob Savi, in Rems Marjeta, vet. tehnik iz Podlipovice, Kralj Igor, pečar z Ustja, in Jakša Karmen, PTT mehanik iz Litije, Pevec Stanislav, šofer iz Ljubljane, in Namjesnik Zlatka, prodajalka iz Ljubljane, Podržaj Slovenko, profesor tel. vzgoje iz Sevnice, in Jelančič Jadranka, ing. kem. tehnologije iz Sevnice, Sušnik Bojan, ključavničar iz Trbovelj, in Zmrzlak Zlata, kuharica iz Trbovelj, Dvornik Asto, dip. ing. lesarstva iz Ljubljane, in Sibenik Elen, soc. delavka iz Ljubljane, Meden Peter, viličar. iz Ljubljane, in Žgajnar Majda, gost. delavka iz Trzina, Matiz Peter, voznik viličarja iz Litije, in Jurič Darinka, kuharica iz Male Kostrevnice.

JOŽA ČOŽ

Kam na dopust?

Živimo v času dopustov, ko smo polni načrtov, kje bomo preživeli proste dni.

Z beležnico in fotografskim aparatom smo obiskali nekaj naših občanov in jih pobarali, kam se bodo odpravili v tem času.

BERNARDA KOMLJANEC, vodja knjigovodstva: »Ker imamo svojo prikolico, se bomo tudi letos zapeljali v kamp Stupice pri Premanturi. Zaradi službenih obveznosti izkoristimo dopust v dveh delih.

V Stupice bomo šli letos že petič, saj nam je tam res lepo. S čolnom se zapeljemo na bližnje otočke, kjer je morje čisto in narava še neokrnjena. Z našo družino gredo pogosto tudi starši.«

METKA KRNC, devizno kreditni referent: »Počitnikovali bomo v domu Predilnice Litija v Novigradu. Tjakaj hodimo že vsa leta, letos to že štiriindvajsetič. Dobro se počutimo, čistoča je v redu, hrana je odlična. Tudi za družabno življenje je poskrbljeno.«

JOŽE MERČON — fotokopirist, ekspeditor: »V začetku oktobra bom odšel najbrž na preventivno zdravljenje v Rogaško Slatino. Tjakaj me pošilja Predilnica po 30 letih dela.

V glavnem pa bom dopust prebil doma, z ženo bova šla tudi na obisk k njenim v Dragovško.«

J. S.

Bernarda Komljanec

Metka Krnc

Jože Merčon

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

Piše:
Marjan Kokalj (5)

Mladost in vojna

Ob nedeljah smo večkrat dobili dovoljenje za izhod v mesto. Hrane ni bilo moč kupiti za denar, pa tudi na karte je nismo dobili, verjetno zato, ker smo bili tujci. Pot nas je vodila tudi na deželo, kjer so bile velike kmetije. Na smetišču smo našli star otroški voziček, iz katerega je oče vzel os s kolesa in jo pritrdil na manjši zaboj ter dodal leseni ročaj. Nastala je kolica, v kateri sem potem prevažal malega Jožeta.

Zunaj mesta so bile barake, v katerih je bila druga skupina izseljeniških družin, ki smo jih tudi obiskovali. V neposredni bližini je bilo z bodečo žico ograjeno taborišče, v katerem so bili ruski vojni ujetniki. Vsak dan smo jih videvali zjutraj, ko so v spremstvu vojakov odhajali na delo v bližnjo tovarno. V taborišče so se vračali proti večeru. Vsi so bili kratko ostriženi in oblečeni v svetlo siva črtasta oblačila z velikimi številkami.

Čeprav hrane nismo imeli v izobilju, smo jo večkrat z njimi solidarno delili. Bili so hvaležni za vsak košček kislega kruha, ki so ga dobili. Največkrat sta prenašali hrano sestra Eli in Eli Penik iz Kresnic ter mama. V zahvalo so nam izdelali broške iz nerjavega jekla s svojimi imeni. Tudi za Jožeta so naredili več igrač. Broški z imeni Eli in Angela sta razstavljeni v muzeju NOB na gradu Bogenšperk. Kljub previdnosti pa je za naklonjenost do ruskih vojnih ujetnikov zvedel vodja našega taborišča, ki je ustrezno ukrepal. Prepovedal je izhode, zmanjšal količine hrane in drugo. Paket s hrano, ki ga je poslala Ana Tišlerjeva, je prispel v soboto, toda prejeli smo ga v ponedeljek. V njem so bile tudi češnje, ki so tako postale neuživne.

Od tedaj dalje smo prejemali pošto na naslov krojača, pri katerem je delala Eli. Ker pošta ni bila več cenzurirana, smo bili obveščeni o dogodkih v domovini in o napredovanju zavezniških armad. Ob praznicnem dnevu se je našlo nekaj moke in dobra pest orehov. Mama je napravila testo, ki je lepo shajalo. Vsi smo se veselili, da bomo zaužili košček domače pogače. Primerno shajano testo je odnesla v kuhinjo, da bi ga spekli. Tedaj pa je prišel vodja taborišča in prepovedal kuharici, da bi nam napravila uslugo. Potem je mama odšla na delo in s seboj odnesla testo. Spotoma je obiskala bližnje peke, ki pa ji niso hoteli ustreči. Ko je že skoraj obupala, je našla peka, ki ji je obljubil, da bo že precej upadlo testo spekel. Po končanem delu se je vrnila in ugotovila, da si je pek dobro polovico testa prisvojil. Z majhnim kosom pogače se je razočarana vrnila v taborišče.

Konec septembra pa je v taborišču nastal preplah. Zvedelo se je, da je štiričlanska Penikova družina pobegnila. Prve dni smo bili zelo v skrbeh, kaj bo z njimi, če jih ujamejo. Po tednu dni smo bili prepričani, da so že na varnem. Seveda se je po tem dogodku režim v taborišču zaostril.

Uspešen pobeg Penikovih in ugodne novice, ki so napovedovale skorajšnji konec vojne ter pomisleki, kaj bi utegnili Nemci storiti z izseljenci, predno bi se predali, so pripomogli, da smo se odločili za beg skupaj z Bokalovo družino iz Gradca. Za beg je bila določena sobota, 21. 10. 1944. Ob koncu tedna je bil nadzor vedno nekoliko milejši, ker je vodja taborišča s sodelavci obiskoval kino ali gledališče in ob nedeljah ni bilo natnačnega preštevanja. Mama je za naju preskrbela dovolilnico za obisk sorodnikov in znancev v bližnjem taborišču Burghausen, kjer sta bili sestrični Ani in Silva Planinšek ter drugi Litijani.

Popoldan smo bili že pripravljeni. Neopazno smo prestavljali svoje stvari in iskali, kaj bomo vzeli s seboj, kaj pa pustili, da se ne bi izdali. V vseh je bilo čutiti nestrpnost, ki je dosegla vrhunec kake pol ure pred nameravanim odhodom, ko me je poklicala vzgojiteljica in naročila, da naj grem v kino po vstopnice. Blagajno so odprli ob sedmih, naš vlak pa je imel odhod kake četrt ure kasneje. Tekel sem, kolikor sem mogel. Vzgojiteljici sem predal vstopnice in pogledal v sobo ter ugotovil, da so že vsi odšli. Med tem časom je Ciril Bokal večje kose prtljage odvrgel skozi stopniščno okno iz drugega nadstropja, Metod pa jih je spodaj lovil. Člani obeh družin so posamično in neopazno zapustili taborišče. Ko sem pritekel na železniško postajo, je tam že stal kratek lokalni vlak z ubežniki na njem, le oče in mama sta stala med vrati ograje na peronu in prosila prometnika, da bi vlak še malo počakal. Vstopili smo v neosvetljeni vlak, ki je nato odpeljal. Nestrpno smo pričakovali prvo prestopanje. Kmalu smo prispeli v Mühldorf, kjer smo izstopili in kupili vozne karte do Salzburga. Na peronu smo se umaknili v temen predel, da ne bi vzbujali pozornosti. Še pred polnočjo smo prispeli v Salzburg, kjer sem iskal blagajno za prodajo voznih kart in jo končno našel v kletnih prostorih. Peron je bil skoraj prazen. Po njem so hodile različne patrulje. Ena od njih se nam je približevala. Tedaj smo se ustavili in pričeli urejati malega Jožeta. Pri tem je steklenica s kavnim napitkom padla na tla in se razbila. Bili smo deležni zaničljivih pogledov in pripomb, nihče pa nas ni vprašal, kdo smo.

Urlaubschein.

Die Absiedlerin Kokal Angela hat die Berechtigung das Lager zur Fahrt nach Lager Burghausen und zurück am 22.10.1944 von 7 Uhr bis 18 Uhr zu verlassen.
Gilt auch für Kokal Marian.

Altötting, den 22. Oktober 1944.

J.A.

Der Reichskommissar für die Festigung Deutschen Volkstums
Volksdeutsche Mittelstelle
Umsiedlerlager Altötting

Lagerführer

Dovolilnica za izhod iz taborišča

Zatem smo poiskali čakalnico, ki je bila polna. Imela je dvoje vhodnih vrat. Vstopili smo. Izbrali smo si zasilni prostor na sredini in opazovali ljudi, ki so prihajali. Nenadoma je vstopila patrulja, sestavljena iz različno uniformiranih ljudi, in takoj pri vratih pričela z legitimiranjem. Počasi smo se pričeli pomikati proti drugemu izhodu in se tako izognili patrulji.

V zgodnjih jutranjih urah nas je naslednji vlak odpeljal proti Jesenicam. Vsi ubežniki, ki nas je bilo kar deset, smo se vozili v istem vagonu, le da nismo sedeli skupaj. Venomer nas je spremljala bojazen, da nas utegnejo odkriti in odpeljati nazaj v taborišče. Bili smo lačni in žejni. V kovčku je bilo poleg oblačil tudi nekaj belega kruha in kos slanine, kar nam je nekaj dni pred begom poslala teta Ana Tišlerjeva.

V kritičnih trenutkih, ko je prišla patrulja, je oče odprl kovček in pričel razgrinjati bel kruh in slanino. Vsi smo uprli pogled v hrano, tudi patrulja. Po tem, kar so videli, niso mogli sklepati, da smo ubežniki. Težko pa je bilo z Jožetom, ker nismo imeli nobenega napitka, da bi mu tešili žejo. Pričelo je rahlo deževati. Oče je s skodelico v roki skozi okno drvečega vlaka lovil dežne kaplje. To je opazila sprevodnica in nam ob pogledu na nepotešenega otroka dala steklenico mleka.

Vozne karte smo lahko kupovali le do določene razdalje. Tako smo nekje na Koroškem ostali brez vozovnic, sprevodnica pa nam jih ni mogla napisati. Na prvi postaji sem skočil z vlaka s šopom bankovcev in pohitel na blagajno. Ker je bilo malo potnikov, bi mi vlak skoraj odpeljal, če ga oče ne bi zadržal s tem, da je z eno nogo stal na peronu, z drugo pa na stopnici vlaka in spet prosil prometnika, da malo počaka.

V nedeljo proti večeru smo se po voznem redu pripeljali na Jesenice in kmalu prestopili na vlak, ki je peljal proti Kranju in Domžalam. Obdajala sta nas radost in veselje, saj smo bili spet na domači zemlji. Vlak je vozil po polževo. Pred njim je bil oklopnik s posebnim drogom, ki je potiskal pred seboj majhen vagon. Nekje blizu Radovljice je bila proga minirana. Močno je zagrmelo in vlak se je ustavil. Trajalo je precej časa, da je iz nasprotne smeri pripeljal drug vlak, na katerega smo prestopili.

Med maloštevilnimi potniki, ki so v poznih večernih urah izstopili na železniški postaji v Domžalah, smo bili tudi ubežniki, ki nismo vedeli, kako naprej. Povprašali smo prometnika za prenočišče. Napotil nas je čez cesto, kjer je bila gostilna. Oče je odšel naprej in ugotovil, da so notri belogardisti in nemški vojaki. Hitro smo se vrnili na železniško postajo in prosili prometnika, da nas je spustil v čakalnico, kjer ni bilo ne miz ne klopi. Za nami so se zaklenila vrata in utrujeni smo polegli na betonska tla.

(se nadaljuje)

Mali šolarji so se poslovili

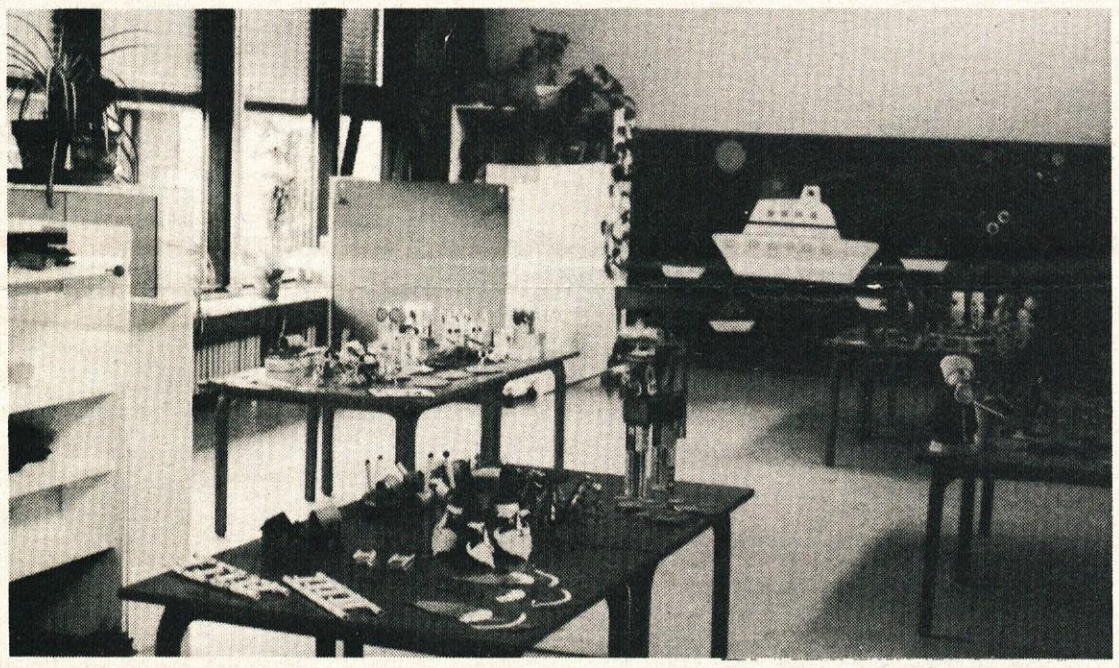

21. junija smo v vrtcu praznovali — starši, vzgojitelji ter seveda naši mališani, ki bodo jeseni prestopili šolski prag. Skupaj smo s temi igrivimi in iskrenimi bitji preživljali prvo sonce, rast, smeh, jok in uživali v njihovi sreči, ko so iskali svojo resnico in lepoto življenja.

Vzgojnemu osebju VVO, ki so bili sooblikovalci teh mladih pokolenj iskrena hvala za njihova nesebična prizadevanja, saj so se zavedali, da jim je družba zaupala vzgajati »človečnost« v teh mladih bitjih. Dragi prijatelji, opravljate najčudovitejše poslanstvo družbe, za sicer skromna izplačila, a vendar so vaša srca v odrekanjih tako velika.

Dragi mališani poslavljamo se od vas. Šli boste v svet iskanja svoje sreče, vsak naj si poišče svoje sonce, in v tem iskanju resnice bodite pogumni in odločni. Vračajte se k nam, saj ste z nami preživeli najnežnejše detinstvo. Srečni bomo.

Končar Franc

NOVICE IZ VRTCA

Vzgoja za prosti čas

Vzgoja za prosti čas je neprecenljivega pomena za oblikovanje mlade osebnosti. Prav zato se že cicibani v vrtcu naučijo veščin, ki so še kako pomembne za kasnejše življenje. V mali šoli tekmujejo cicibani za športno, prometno in planinsko značko. Želijo postati športniki, zato se naučijo vožnje s kolesom, kotalkanja, plavanja, smučanja, spretnosti z žogo, hodijo na izlete, spoznavajo se s pravili o prometu, da bodo znali varno hoditi v šolo. V vseh teh aktivnostih je sodelovalo v VVO Litija 185 otrok, značke pa jih je osvojilo manj, vendar to ni pomembno, važno je le, da smo najmlajšim privzgojili potrebo, da bodo krepili svoje telo, hodili v naravo ter se obzirno obnašali v prometu.

Končar Franc

Učni uspeh učencev ob koncu šolskega leta

Končalo se je šolsko leto in, kot ponavadi, tudi v letošnji julijski številki objavljamo učni uspeh učencev. Žal smo podatke uspeli dobiti le iz litijske in šmarske osnovne šole ter njunih podružnic.

Na litijski matični šoli je letos izdelalo 1040 od 1058 učencev. V 8. razredu so dosegli vsi oddelki 100% učni uspeh. Na podružničnih šolah je izdelalo 269 učencev, 4 bodo ponavljali razred. Uspeh na nižji stopnji je v primerjavi z lanskim letom skorajda enak, na višji stopnji pa se je izboljšal za 1,1%. Na višji stopnji se je zmanjšalo tudi število ponavljalcev. Na splošno je uspeh celotne matične šole boljši od lanskega za 0.7%. Uspeh se je izboljšal tudi na podružničnih šolah. Ob vsem tem se kažeta skrb in prizadevanje celotnega učiteljskega zbora pa tudi učencev in staršev.

To nam prikazujeta tudi tabeli.

A — uspeh na matični šoli od 1. — 8. razreda

Štev. učencev			Pozitivni				Negativni				SPLOŠNI UČNI USPEH ODL			PDB			DB			ZD		
M	Ž	SK	M	Ž	SK	%	M	Ž	SK	%	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK
519	539	1058	507	533	1040	98,3	12	6	18	1,7	54	105	159	141	178	319	168	159	327	145	91	235

B — uspeh na matični šoli in njenih podružnicah

Štev. učencev			Pozitivni				Negativni				SPLOŠNI UČNI USPEH ODL			PDB			DB			ZD		
M	Ž	SK	M	Ž	SK	%M	Ž	SK	%		M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK
647	684	1331	632	677	130	98,2	15	7	22	1,8	66	132	198	175	233	408	219	197	416	171	114	287

Učni uspeh Šmarske šole in njenih podružnic pa kaže tale tabela:

	ŠT. UČENCEV:			NAPREDUJEJO:				S POGOJEM:				PONAVLJAJO:			
	M	Ž	SK	M	Ž	SK	%	M	Ž	SK	%	M	Ž	SK	%
NIŽJA STOPNJA	109	107	216	109	107	216	100	-	-	-	-	-	-	-	-
VIŠJA STOPNJA	142	122	264	140	121	261	98,86	11	5	16	6,06	2	1	3	1,14
PODRUŽN. ŠOLE	51	57	108	49	57	106	98,15	-	-	-	-	2	-	2	1,85
SKUPAJ:	302	286	588	298	285	583	99,15	11	5	16	2,72	4	1	5	0.85

Sprejem otrok v VVO Litija

Za nami je burno leto, ki je med nami in starši najmlajših povzročilo veliko polemik in nakazovalo vrsto sprememb v organizaciji vzgoje in varstva predšolskih otrok. S strahom smo pričakovali vpis novincev, kajti novi samoupravni sporazum o uresničevanju socialno varstvenih pravic, ki je začel veljati s 1. 5. 1985, je obetal radikalne spremembe. Zaenkrat ugotavljamo, da bo morala družba otroškemu varstvu odrezati še večji kos kruha, sicer mladi starši ne bodo zmogli prenesti vsesplošnih obremenitev.

Ekonomska cena v VVO Litija je najnižja v SRS in znaša za otroka od 2 — 7 let 10.700 din ter za dojenčka 14.000 din in najmanj 2.630 din, za dojenčka največ 9.100 din in najmanj 2.630 din. Prav zaradi tega vpis v vrtec ni bil dosti manjši kot v prejšnjih letih, kajti ugotavlja se, da je privatno varstvo zagotovo celo dražje, verjetno pa manj kvalitetno.

Od 124 prispelih prošenj, ki jih je obravnavala komisija za sprejem otrok v VVO Litija, je morala odkloniti 26 prošenj.

Pri sprejemu so bili upoštevani tile kriteriji:
1. socialni položaj družine,
2. okoliš vzgojnovarstvene enote
3. starost in osebnostni razvoj otroka
4. otroke, ki so bili odklonjeni v prejšnjem letu
5. možnost domačega varstva
6. premestitve
7. patronat delovne organizacije nad posamezno enoto.

ENOTA	štev. prispl. prošenj	Štev. sprejetih otrok	Štev. premestit.	Štev. odklonjen. otrok
Jasli — Litija	25	21	—	4
Medvedek — Litija	19	24	2	—
Najdihojca — Litija	44	20	25	16
Ciciban — Šmartno	26	22	2	6
Kekec — Sava	2	2	—	—
Kresnička — Kresnice	4	4	—	—
Jurček — Jevnica	4	4	—	—
SKUPAJ:	124	97	29	26

Število odklonjenih otrok ni preveliko. Splošne ugotovitve zdravnikov, psihologov, pedagogov, da mora otrok s četrtim letom v vrtec, sprejemajo starši kot življenjsko nujnost in se raje odpovedo manj obveznim dobrinam, kajti želijo, da bi otrok socialno dozorel (se vključil v grupno življenje), intelektualno napredoval ter osebnostno dozorel, da bo kos nalogam, ki ga čakajo v šoli.

V prihodnje prostorskih kapacitet otroškega varstva ne bomo širili, trudili pa se bomo, da bomo podaljševali število ur male šole ter organizirali vzgojne oblike, ki so namenjene otrokom, ki ne obiskujejo vzgojnovarstvene organizacije.

Končar Franc

ŠPORT IN REKREACIJA

Septembra vsi na kolo

Kolesarski klub Priks organizira v soboto, 14. septembra, dan kolesarjev. Prireditev, na kateri bo lahko sodeloval vsakdo, bo potekala celo popoldne. Pričela se bo ob 13. uri z dirko na pony kolesih, nadaljevala z dirkami na športnih in dirkalnih kolesih v vseh kategorijah, za konec pa bodo pripravili spektakularno dirko direktorjev in drugih vodilnih delavcev, ki delajo v naši občini.

S pony kolesi boste lahko tekmovali v štirih kategorijah: pionirji in pionirke od 10 do 15 let, mladinci od 15 do 20 let, člani od 20 let in ženske od 15 let dalje. Tekmovalci s športnimi kolesi bodo tekmovali v kategorijah: pionirji, mladinci, člani, veterani ter ženske A in B, kot predpisuje pravilnik KZS. Na dirkah lahko sodeluje vsak občan naše občine, kot dokazilo pa mora ob prijavi predložiti osebno izkaznico.

V dirki direktorjev in drugih vodilnih delavcev pa lahko nastopijo direktorji delovnih organizacij, vodje tozdov, sektorjev, posameznih služb, upravnih služb, občinskih DPO, SIS, ravnatelji osnovnih šol in drugi iz občine.

Vsi sodelujoči bodo prejeli spominska priznanja, prvi trije v posameznih kategorijah pa medalje. Tudi za varnost bo poskrbljeno. Proga bo zaprta za promet, tekmovalci bodo nezgodno zavarovani, križišča bodo zavarovana z redarji, tekmo pa bo spremljala tudi ekipa prve pomoči.

Startnina je za pionirje 50 din, za mladince 100 din, za vse ostale pa 150 din. V klubu zagotavljajo, da bodo dirke zanimive, objavljamo pa tudi program dneva kolesarjev. Seveda vabimo tudi gledalce, ki bodo bodrili vrle kolesarje.

Povemo naj, da so prireditev podprli Predilnica Litija, Lesna industrija Litija, IUV, TOZD Usnjarna Šmartno, Pletilja Litija, Presad Gabrovka, delno pa tudi telesnokulturna skupnost. V primeru izredno slabega vremena bo prireditev v soboto, 21. septembra, ob isti uri. O tem boste obveščeni preko dnevnih sredstev obveščanja.

Rudi Bregar

Prodamo več plemenskih brejih ovc in mladičev. Možina Franc, Jablaniški potok 1 (pri Verbajs).

Program dneva kolesarjev

Datum: sobota, 14. septembra 1985
Proga za vse kategorije: krožna, okrog Lesne industrije Litija
Start: pred vhodom v LIL
Časovnica:
— pony kolesa: ob 13.00 pionirji (3) in mladinci (6 krogov)
ob 13.00 ostali (10 krogov)
— športna in dirkalna kolesa:
ob 14.15 pionirji (5), mladinci (15)
ženske A in B (10)
ob 15.15 člani (25) in veterani (15)
— dirka direktorjev:
ob 17.00 do 35 let (15) in nad 35 let (10) **Startnina:** 50, 100 oz. 150 din se plača ob prijavi na startnem mestu, najkasneje 15 minut pred startom posamezne dirke.
Razglasitev rezultatov bo takoj po končani posamezni dirki.
Splošna pravila: kolesarji vozijo na lastno odgovornost v skladu s CPP predpisi. Organizator ne odgovarja za posledice, ki bi jih utegnili povzročiti udeleženci.
Naslov organizatorja in informacije: Kolesarski klub Priks, 61276 Primskovo (za dan kolesarjev).

Organizacijski odbor
dneva kolesarjev

Partizanovci na maratonih

Člani TVD Partizan Litija so v poletnih mesecih zelo aktivni pri udeležbi na maratonskih tekih in kolesarjenju. Tako so se prejšnji mesec udeležili malega maratona na 21 km v Mirni peči, na katerem je Franc Štrus v kategoriji veteranov nad 50 let, zasedel celo 3. mesto v okviru prvenstva Dolenjske. Čestitamo!

Julij je predvsem mesec kolesarskih preizkušenj. Devet članov Partizana je prevozilo kolesarski maraton okrog Pohorja (150 km), med njimi tudi cela družina Matoh: oče Drago, žena Jelka in 13-letni Sergej. Najtežja pa je bila preizkušnja na 180 km dolgem prvem mednarodnem kolesarskem Maratonu treh dežel od Celovca preko Trbiža in Predila do Gorice. Prevozilo ga je osem članov TVD Partizan Litija.

Tine Brilej

Zvest in predan svojemu delu

So ljudje, ki z odhodom v pokoj izgubijo vso podjetnost, zagnanost in voljo do življenja. So pa tudi takšni, ki jim starost ne pride do živega, ki so v svojih prizadevanjih za novo, boljše in lepše neustavljivi. Med slednje gotovo spada 65-letni Jože Kališnik, upokojenec iz Litije.

Za njegova leta je malce neobičajno, da je tako tesno povezan s športom. Že 12 let honorarno opravlja naloge garderobarja v Košarkarskem klubu Litija.

»V Litiji sem od leta 1952, sicer sem rojen v Hrastniku. Tam sem bil najprej zaposlen v Kemični tovarni, v Steklarni, nekaj časa pa tudi kot rudar. Ko sem se preselil v Litijo, sem še enajst let delal v rudniku Sitarjevec, kjer sem si tudi nakopal bolezen. Pet let sem bil v nogometnem klubu, kjer sem skrbel za opremo, nato pa sem prišel h košarkarjem,« začenja svojo pripoved Jože Kališnik.

Pravi, da ima rad mladino in da mu je žal, ker v Litiji lahko v glavnem zahaja le v gostilne. Močno se razvname, ko se spomni, da so hoteli podreti košarkarsko igrišče, tako nujno potrebno klubu in eno maloštevilnih zbirališč mladine v Litiji.

V mnogih krajih Slovenije, kjer so gostovali litijski košarkarji, je znan kot njihov glasen navijač, če je potrebno pa tudi kot oster kritik. Prav vsi člani kluba ga poznajo kot izrednega skrbnega in vestnega človeka, ki na klubsko imovino pazi kot na svojo, če ne še bolj.

»Zelo rad bi videl, da bi tudi v Litiji zgradili večjo dvorano, v kateri bi bil prostor tudi za gledalce, ki bi si ogledali košarkarske tekme. Z večjo dvorano bi se nasploh izboljšali pogoji za šport in rekreacijo v občini,« je končal Jože Kališnik. Ravno ob našem obisku je imel polne roke dela — v klubu je menjal ključavnice, potrebno je bilo razdeliti trenerjem nove ključe, pripravljal je opremo za naslednje tekme mladincev, pionirk in kadetinj. Obenem je načrtoval, katero športno opremo bo treba še kupiti, zamenjati in izpopolniti. Stara leta so morda za koga res dolgočasna. Zanj prav gotovo ne!

MARKO GODEC

Jože Kališnik

FACT 18

Filmska razglednica

Tokrat se oglašam še zadnjič pred dvomesečnim premorom. Začelo se je poletje in s tem dopusti ter veliko preseljevanje ljudi proti Jadranu. Program v kinu pa kljub dopustom ne bo nič okrnjen, še celo bolj bogat bo.

Vse tja do 12. avgusta bo tekel mladinski filmski program. Predstave so od torka do petka, ob sobotah in nedeljah pa teče redni program. V juliju so si naši mladi gledalci ogledali že šest filmov, med njimi:

Srečno Kekec, Inšpektor Neroda, Lov za izgubljenim zakladom.

Do 12. avgusta pa bomo predvajali še ameriški pustolovski film **Rjovenje** ter francosko komedijo **Učitelj.** Od 12. avgusta dalje pa bomo uvedli jesenski program (od ponedeljka do petka), v okviru katerega bomo zavrteli filme: **Policijska akademija, Pobesneli Max, Beg s padalom in Cestni bojevnik.** Uvedli bomo tudi nočni kino (predstave bodo ob 21. oz. 22. uri). Na programu bodo predvsem erotični filmi in filmi, ki niso primerni za mladino.

Čas predvajanja filmov bo objavljen na plakatih v novih omaricah, ki jih bomo postavili v ta namen.

Toliko o novostih. Oglejmo pa si še vikend program (sobota, nedelja) za avgust in september.

3. in 4. avgusta bo na programu ameriška drama **Zakaj ste me obsodili na življenje.** To je pretresljiva zgodba, ki govori o človeku, ki je po nesreči ostal hrom in je odvisen le od aparatov. Njegova največja želja je, da bi lahko umrl. Zdravniki pa aparatur seveda ne smejo izključiti. Režiser filma je John Bodan, v glavni vlogi pa je zaigral Richard Dreifus.

Čejeni v borbi za življenje je film, ki bo na sporedu 10. in 11. 8. Pritegnil bo predvsem ljubitelje filmov o Indijancih.

Sledil bo film **Poštar zvoni dvakrat** (17. in 18. 8.). Pripoveduje o ženski, ki živi z možem alkoholikom. Od življenja nima ničesar. Vseskozi premišljuje o svoji mladosti. Premišljevanj pa je konec, ko se na vratih pojavi moški... V glavnih vlogah igrata Jessica Lange in Jack Nicholson.

O zadnjem avgustovskem filmu pa najbrž ni treba izgubljati besed. Dovolj bo, če napišem le naslov **Samo za tvoje oči** (James Bond). V vlogi tajnega agenta 007 se je poizkusil Roger Moore.

V septembru (31. 8. in 1. 9.) bo najprej na sporedu ameriški erotični film **Žrebec.** Med drugimi je v filmu zaigrala tudi Joan Collins (razvpita Alexis iz Dinastije). Sledila bo ameriška kriminalka **Očividec,** ki pripoveduje o umoru, za morilcem pa poizvedujeta policija in TV novinarka. Kdo bo uspešnejši?

14. in 15. 9. ter 20., 21., 22. in 23. 9. pa bosta na programu filma, ki ju tudi ni treba posebej predstavljati. To bosta angleški zgodovinski **Meč kralja Arthurja** ter prikupni ameriški film **E.T.** režiserja Stevena Spielberga. Za konec pa smo pripravili še ameriški film **Telo in duša.**

To bi bilo za tokrat vse. Kolektiv litijskega kina vam želi prijeten dopust ter predvsem obilo sonca. Na obisk kinopredstav pa le ne pozabite! Nasvidenje septembra!

Gorazd Mavretič

F A

Zavod za izobraževanje in kulturo Litija,
Delavska univerza,

objavlja za šolsko leto 1985/86

RAZPIS

I. za vpis v 1. letnik srednjih šol po programih srednjega usmerjenega izobraževanja

1. kovinsko predelovalna usmeritev
— program obdelava kovin in upravljalec strojev
— program obratni strojni tehnik — tehnolog

2. elektro stroka
— program monter električnih omrežij

3. promet in zveze
— program vožnja motornega vozila
— program organizator notranjega prometa — prometni tehnik

II. za vpis v osnovno šolo (5., 6., 7. in 8. razred)

III. za vpis v programe strokovnofunkcionalnega izobraževanja za delo (tečaje)
— upravljalec lahke in težke gradbene mehanizacije
— tečaj za gostince
— tečaj za delavce v kmetijstvu
— tečaj za voznike viličarjev
— začetni in nadaljevalni strojepisni tečaj
— začetni in nadaljevalni tečaj šivanja in krojenja
— tečaj tujih jezikov (nemški, angleški, italijanski)
— tečaj iz varstva pri delu
— higienski minimum
— plesni tečaj

Vse informacije o posameznih oblikah izobraževanja dobite na Delavski univerzi Litija, Parmova 4, od 7. do 12. ure in od 15. do 16.30.

Prodam barvni televizor Gorenje, letnik 1978. Mali Marjan, Prečna 1, Litija.

Odločite se za izobraževanje ob delu

Radi bi vam predstavili nekaj splošnih podatkov o šolskih oblikah, ki jih izvaja ZIK, enota delavska univerza, in jih lahko zasledite v razpisu.

Tokrat vam bomo predstavili izobraževanje po programu obratni strojni tehnik — tehnolog. Matična šola je Srednja šola kovinsko strojne usmeritve Trbovlje, ki po končanem šolanju izda diplome. Slušatelji si pridobijo naziv tehnologa. To je popolna srednja izobrazba.

Pogoj za vpis je poklicna kovinska ali avtomehaniška šola oz. šola kovinske usmeritve po programih usmerjenega izobraževanja. Vpišejo pa se lahko tudi tisti, ki so končali kakršnokoli drugo poklicno šolo ali šolo srednjega usmerjenega izobraževanja, s tem da med šolanjem opravijo pet dodatnih izpitov.

Šolanje traja dve leti. Program obsega 11 predmetov. Predavanja potekajo sočasno iz dveh predmetov. Zaključnega izpita ni. Pouk poteka trikrat tedensko od 16. — 19.15. Dneve predavanj določimo po dogovoru.

Poklic, dela oziroma naloge, za katere omogoča smer v VIP pridobite z izobrazbo za začetek dela:

Tehnolog: priprava in strokovno vodenje dela v neposredni proizvodnji, organiziranje dela v neposredni proizvodnji, načrtovanje tehnologije dela v kovinski obdelavi, kontrola v neposredni proizvodnji in v mehanskih laboratorijih, tehnološka in operativna priprava dela, dela na zahtevnih strojih in procesnih napravah, vodenje montažnih in vzdrževalnih del.

Vabimo vas, da se vpišete. Pouk se bo predvidoma pričel 1. oktobra.

ZAHVALA

ob boleči izgubi drage sestre, tete, sestrične in svakinje

ANICE DERNOVŠEK

iz Save pri Litiji

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala velja tov. Mici Štrus, ki ji je pomagala med njeno boleznijo. Hvala tudi Mileni Vehovec za pomoč v težkih trenutkih in patronažnim sestram ZD Litija, ki so ji vlivale pogum za njeno ozdravitev. Zahvaljujem se tudi Ribiški družini Zagorje za cvetje in udeležbo pri pogrebu ter g. župniku za govor in pogrebni obred. Hvala tudi tov. Slavki Hauptman za izrečene besede ob grobu. Še enkrat hvala vsem!
Žalujoča sestra Tonča in ostalo sorodstvo

GLASILO OBČANOV

Ustanovitelj: občinska konferenca SZDL Litija, Glavni urednik: Andrej Kralj. Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Mija Bernik, Franc Končar, Mojca Lebinger, Franc Mali st., Slavko Rokavec, Boris Žužek, Jelka Belec (lektor Glasila občanov). Uredniški odbor Delegatskega obveščevalca: Tine Brilej (odgovorni urednik), Mari Merzel, Vid Praunseis, Roža Urbanc. Predsednik časopisnega sveta: Hilda Bole. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika Novo mesto, Tisk: Tiskarna Novo mesto. Naslov uredništva: Litija, Parmova 9. tel.: 881-617. Časopis prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

Koncert na Bogenšperku

V torek, 2. julija, je bil na gradu Bogenšperk koncert dveh mladih inštrumentalistk, domačinke Urške Megličeve in Metke Razboršek iz Zagorja.

Obe sta zaključili 2. razred Srednje glasbene šole v Ljubljani, Urška Meglič oddelek za klavir, Metka Razboršek pa oddelek za oboo. Za seboj imata že več samostojnih koncertov, kar dokazuje tudi 3. mesto Urške Meglič na republiškem tekmovanju mladih pianistov.

Na Bogenšperku sta se prvič predstavili skupaj z deli Bacha, Poppa, Chopina, Corellija in drugih svetovnih mojstrov. Urška je imela tu že več samostojnih koncertov, saj je postala že tradicija, da na Bogenšperku predstavljamo mlade glasbenike.

R.M.-K.

Komisija za delovna razmerja
TOZD PTT Ljubljana

objavlja naslednja dela in naloge:

— čiščenje prostorov, dostavljanje telegramov in izpraznjevanje nabiralnikov na PTT enoti Litija

Pogoji:
— končana osnovna šola
— smisel za delo z ljudmi
— enomesečno poskusno delo
— zaželen je izpit iz cestno prometnih predpisov.

Osebni dohodek določa pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in znaša okoli 30.000 din. Delo je popoldansko, in sicer od 12.30 do 20. ure. Delovno razmerje bi sklenili za nedoločen čas.
Informacije dobite v kadrovsko-socialni službi TOZD PTT Ljubljana, Tržaška 68 a, tel. 264-570, ali na PTT enoti Litija, tel. 881-162.

Zakaj usoda posega tja,
kjer je najmanj zaželena.
Vzame ti, kar si imel najraje
in ti dodeli pusto osamljenost,
polno spominov.
F. Prešeren

ZAHVALA

Ob tragični smrti ljubljenega 9-letnega sina

TOMAŽA VALENTINČIČA

se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in krajanom, ki ste sočustvovali z nami in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prezgodnji zadnji poti, darovali cvetje in izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, pionirjem in učiteljem osnovne šole Kresnice, matični šoli Dušan Kveder—Tomaž Litija, g. župniku Viktorju Kastelcu za lep obred, kresniškim pevcem in Stanetu Pepelnaku za poslovilne besede.
Žalujoči: mami in ati, stara mama, stric in teta z družino ter ostalo sorodstvo.